

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної
та інформаційної політики

26 січня 2026 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго ранку, шановні колеги. Зараз оголошена загальнонаціональна хвилина мовчання. Прошу вимкнути ваші відеопристрої і хвилину побудемо без відео, вшановуючи пам'ять всіх загиблих захисників і захисниць України.

Хвилина мовчання, колеги.

(Хвилина мовчання)

Дорогі друзі і колеги, завершилася хвилина мовчання. Тому прошу доєднуватися до роботи.

Всіх вітаю. Всіх радий бачити. *(Шум у залі)* Вітаю всіх. Дуже радий. Дякую, що всі зібралися.

Давайте будемо працювати максимально оперативно, тому що і наші колеги в ПАРЄ обмежені в часі, і насправді через складні погодні умови теж не варто затягувати засідання Комітету, скажемо так.

Отже, шановні колеги, перше... Порядок денний всім наданий. Прошу визначитися щодо запропонованого порядку денного. Хто за те, щоб підтримати запропонований порядок денний, прошу голосувати. Хто – за?

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги...

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратович.

Хто – проти? Утримались? Дякую.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Дякую, колеги.

Проти є від тих, хто підключився? Утримались? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Отже, колеги, переходимо, якщо всі в зборі, якщо є Олена Костівна, якщо є Олег Володимирович Бондаренко, то будемо розглядати перше питання першим. Якщо не всі ще встигли підключитися, то, можливо, ми тоді проголосуємо спочатку 14276, друге питання порядку денного.

Чи є...

ДЕРКАЧ Я. Микита Русланович, немає поки Кондратюк Олени.

ПОТУРАЄВ М.Р. Поки немає Олени Костівни.

Колеги, у мене є тоді пропозиція. Колеги, у мене є пропозиція така. Значить, ми неодноразово з вами знайомилися з законопроектом номер 14276 про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері культури, поданий він Кабінетом Міністрів, командою Тетяни Василівни Бережної – віцепрем'єрки - міністерки культури. Нам особливо там немає що обговорювати, бо ми обговорювали неодноразово з вами на наших внутрішніх нарадах.

Я пропоную зараз, поки немає Олени Костівни, а без неї не хотілося би слухати її законопроект, змінити порядок розгляду питань порядку денного, значить, просив би зараз за це проголосувати, і зараз розглянути питання друге порядку денного.

Колеги, хто за те, щоб розглянути питання друге порядку денного зараз, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Отже, колеги, приймаємо рішення щодо законопроекту номер 14276... Колеги, будь ласка, мікрофони. ...поданий Кабінетом Міністрів України про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері культури.

Колеги, ми слухали міністерство. Ми обговорювали це у нас в комітеті. Якщо є бажання в когось зараз щось додати до наших обговорень, може, трошечки резюмувати, то я спочатку, як завжди, слово колегам народним депутатам, якщо немає, то можемо переходити до голосування, він в першому читанні все одно. Так що, колеги, кажіть, якщо є бажання висловитись, то будь ласка, ні – тоді будемо голосувати.

ФЕДИНА С.Р. Давайте будемо голосувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Голосувати. Дякую.

Колеги, тоді я пропоную...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микита Русланович, ми розуміємо, що це початок тільки цього шляху, тому що насправді закон – це тільки дуже вступний, тобто це не є закон, який справу меценатства так, як ми цього хотіли. Тому ми розуміємо, що це тільки початок.

КРАВЧУК Є.М. Якщо можна, 5 секунд...

ПОТУРАЄВ М.Р. Всі ми з цим згодні. Всі ми згодні, і Тетяна Василівна Бережна згодна, і ми всі згодні, абсолютно вірно. І все одно це треба голосувати, на жаль, тільки в першому читанні, як би не хотілося.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але ми розуміємо... Микита Русланович, ми розуміємо, що це термінологічний закон, а заохочення для меценатів нам все одно потрібно буде спільно з міністерством продумати і втілити, щоб все ж таки ми це зрушили з місця.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно точно.

Євгенія Михайлівна, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Власне, в контексті того, що колеги сказали. Ми пам'ятаємо, що був прийнятий уже Закон про меценатство в спорті, який не запрацював, очевидно, що не хочеться, щоб така ж доля чекала цей закон, який потрібен і там він дає правильні напрямки. І взагалі нам треба говорити про отаку загальну цю культуру, бо всі хочуть бути Мазепою, знаєте, а нам ще ж треба думати і про те, що на рівні регіонів і як допомогти закладам культури на регіональному рівні. І, очевидно, що ми маємо працювати, ми прекрасно розуміємо всі ці обмеження МВФ і так далі, і війна, але треба уже працювати над цим пакетом поствоєнних цих стимулів для того, щоб в тому числі і культура була представлена у відновленні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, ми голосуємо і працюємо за оновленим, так би мовити, регламентом роботи комітетів, тому у нас буде два голосування. Отже...

ЛЕРОС Г.Б. Микита Русланович, а можна мені слово ще, будь ласка, стосовно ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Гео Багратович, звичайно, будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б. А чи можливо, щоб ми в міністерстві з комітетом зробили зустріч з ключовими гравцями у сфері мистецтва, якщо ми кажемо про музеї та перш за все галереї, щоб з ними також до другого читання послухати, що вони кажуть стосовно фінального документа цього закону, бо хочеться, щоб він працював. І якщо ми кажемо про податкові преференції саме Закону про меценатство, щоб було повне розуміння того, як цей закон одразу почав би працювати. А не просто його на папері прийняти...

КРАВЧУК Є.М. Гео Багратович, там нема податкових преференцій, в тому то і справа.

ЛЕРОС Г.Б. Так я кажу, щоб вони були просто. Хочеться, ну, ви ж повинні заохочувати потенційних меценатів для того, щоб вони інвестували там в українську культуру, в розбудову української культури. А якщо ви, ну, просто прийняти цей закон для галочки, на папері, то це заохочення буде мізерним. Тому є пропозиція просто між першим і другим читанням зустрітися там комітету, міністерству і обговорити, як це може більш широко цей законопроект прийняти.

КРАВЧУК Є.М. Ну, і очевидно, нам потрібне все-таки обговорення уже із тими уже меценатами, які працюють.

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно.

ЛЕРОС Г.Б. Так, так, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгенія Михайлівна, я хочу сказати, що є попередній список учасники такої зустрічі. З боку тих, і я дякую Гео Багратовичу Леросу, який допоміг цей список сформувати, там є і меценати, там є і митці, я думаю, що таких зустрічей треба буде провести декілька.

Пан Іван Вербицький і пані Богдана Лаюк, вони з нами зараз. Значить, я хочу сказати, що у Тетяни Василівни є цей список, я їй пересилав. Так що я просив би, як тільки значить ми... Та, в принципі, навіть і до голосування в першому читанні у Верховній Раді можна вже почати ці консультації. Значить, і просив би, щоби в отой список, який я передавав, щоб, може, він став би значить основою для однієї з перших таких зустрічей.

Пане Іване, якщо можна, дуже коротко, бо вже пані Олена Кондратюк чекає на розгляд свого закону.

КОНДРАТЮК О.К. Хотіла по меценатству долучитися теж, так що я в процесі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олена Костівна, добре, тоді....

КОНДРАТЮК О.К. Пане Іване, вибачте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Я, вибачте, хотів би два слова сказати. Перш за все, ми будемо раді, звісно, такій зустрічі, і, власне, в нашому розумінні той сценарій, який ми зараз... над яким ми зараз працюємо, - це сценарій, який, зважаючи на наші міжнародні зобов'язання, які нас дещо стримують від встановлення нових податкових пільг, власне, ідея, над якою ми зараз працюємо, – це ідея, яка передбачає щось на кшталт меценатського кешбеку, коли частина грошей потрапляє на спеціальний рахунок, який можна використати лише для сплати податків. Це те, що може бути втілено шляхом підзаконних актів, тобто постановою Кабінету Міністрів після того, як цей закон буде ухвалений. І це, власне, та стратегія, яким чином, з одного боку, дати меценатам заохочення, з іншого боку, пройти між крапельками тих обмежень, які у нас є перед нашими міжнародними партнерами, для того, щоб ці речі запрацювали.

Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. А є приблизно розуміння?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це можна буде зробити швидко.

Гео Багратович, давайте так, буде у нас зустріч, там буде презентація, ви просто з об'єктивних причин не змогли...

ЛЕРОС Г.Б. Дякую. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...бути присутнім на першому обговоренні, яке в комітеті було, не на комітеті, а в робочій групі. Ви були там зайняті вашими обов'язками, які ми дуже цінуємо всі. Тому буде ця зустріч, обов'язково колеги з міністерства все представлять, і буде, звичайно, обговорення, чи можна там щось покращити, я переконаний, що можна, до другого читання.

Олена Костівна, будь ласка, з приводу меценатства. Ми завжди раді вас бачити, пані Олена Кондратюк, віцеспікерка Верховної Ради України.

КОНДРАТЮК О.К. Вітаю, шановні колеги! Я перш за все хотіла б вам принести співчуття з приводу трагічної загибелі Ореста Саламахи. Це величезне горе і для родини, і для всіх нас, тому щирі співчуття всім.

Друге. Що стосується, звісно, вже Закону про меценатство. Ви знаєте, я мала досвід вже розробки в попередніх скликаннях також щось подібного з законопроектів, і вони насправді, як ви абсолютно тут вже в обговоренні сказали, вони натрапляють завжди лише на одне міністерство – це Міністерство фінансів. І

це не тільки про наші міжнародні зобов'язання, які можуть там щось стримувати і так далі. Але я би вам просто радила до цих всіх груп долучати Міністерство фінансів. Тому що без цього цей закон все одно не буде... буде носити тільки оцей такий декларативний характер, який він зараз має. Тобто працювати він насправді не буде, давайте говорити правду. Тому між першим і другим читанням навряд ви щось там поправите. Він буде дійсно виглядати точно такий самий, як було про меценатство в спорті, і ви знаєте, як він працює.

Тому моя порада просто доєднувати ще окрім Міністерства культури, доєднати все ж таки Міністерство фінансів, переконувати і знаходити якісь спільні знаменники, як можна дійсно пройти цей шлях. Тому що без реально якихось пільг податкових і так далі фінансових цей закон не буде працювати. Це все одно буде тільки на якихось волонтерських засадах для людей, які давно допомагають культурі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Згоден з вами, Олена Костівна. Перекоаний, що і члени комітету згодні. Я хочу сказати, що завдяки саме тому, що пані Тетяна Бережна очолила міністерство і цей напрямок, вона змогла долучити одразу і пана Сергія Марченка, міністра фінансів України, і його команду до обговорення того, як це може бути зроблено. І, дійсно, там поки що закладений тільки механізм податкового кешбеку, але знову-таки між першим і другим читанням, я перекоаний, що будуть ці консультації, може, щось ще вдасться все ж таки додати. Але, тим не менше, вже це непоганий початок.

Отже, колеги, два голосування.

Перше. Прошу підтримати рішення про включення до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері культури (реєстраційний номер 14276), поданий Кабінетом Міністрів України.

Колеги, хто за те, щоби підтримати таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Дякую, колеги. рішення прийнято.

Колеги, друге рішення по цьому питанню. за результатами розгляду у першому читанні прийняти проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері культури (реєстраційний номер 14276), поданий Кабінетом Міністрів України, за основу, з доопрацюванням відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Потураєва Микиту Руслановича.

Колеги, хто за те, щоб підтримати таке рішення? Прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги...

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратович. Дякую, Павло Миколайович.

Проти? Утримались? Немає. Дякую. Рішення прийнято.

Отже, колеги, розгляд питання другого порядку денного завершений.

Переходимо до розгляду пункту першого порядку денного. Це проект Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вшанування пам'яті співвітчизників, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації (реєстраційний номер 14144) (друге читання).

Ми опрацювали в підкомітеті поправки. Маємо пропозиції профільного підкомітету. Я зараз хотів би запропонувати і надати слово перше заступниці Голови Верховної Ради України Олені Костівні Кондратюк. Далі надати слово голові профільного підкомітету Ірині Мирославівні Констанкевич. Значить... І далі, звичайно, значить, може колеги захочуть теж висловити свої побажання щодо тих

чи інших поправок. Обов'язково заслухаємо поправки нашого колеги голови комітету, профільного комітету, Олега Володимировича Бондаренка, бо по його поправках якраз у нас є деякі питання від всіх членів комітету, і будемо тоді приймати рішення.

Значить, Олена Костівна, будь ласка, ви головна...

КОНДРАТЮК О.К. Так, так. Дуже дякую, пане голову, за надану можливість. Насправді, я сьогодні підключилася і хотіла подякувати перш за все всім, хто долучився, і по правках, і з розумінням хто ставиться до важливості питання такого законопроекту. І ви знаєте, увімкнулася знову ж таки зі Львова, разом з колегами нашими всіма із колегами з Європарламенту ми були якраз на Діалогах Моне, де було все керівництво Верховної Ради всі фракції і групи були представлені. І дуже почесно, що ми якраз в 9 годину, якраз з хвилини мовчання ми розпочали на Личаківському цвинтарі, де підійшли до могили Андрія Парубія. І, знаєте, коли весь Львів завмирає, коли чути, що є якраз хвилина мовчання, це якраз величезний-величезний насправді був знак і для наших європейських парламентарів, тому що насправді ніхто й не стримував сліз. Бо є розуміння того, яку шану ми повинні віддавати. І це величезний вже, мені здається, величезний прорив якраз і громадських організацій, і всіх, хто спільну має цю справу, в питаннях меморіалізації, в питаннях шани.

Тому я ознайомила також з тими висновками, які зробив по поправках підкомітет. Хотіла би теж подякувати колегам за цю роботу. Звісно, що, як на мене там абсолютно все в логіці тій, як ми говорили на початку, ще до першого читання на комітеті з вами. Я розумію, що ви перенесли в Прикінцеві положення з статті 9, як ми викладали і бачили своє бачення, так і ми не будемо заперечувати проти цього. Я би хотіла, щоб у нас була спільна позиція в цьому, і ми пройшли в залі насправді цей законопроект дуже там, я не знаю, злагоджено, давайте так скажемо, щоб не було тут, не викликало якихось зайвих дискусій, я думаю, що вони взагалі тут не потрібні.

Що стосується поправки, яку пан Бондаренко, я думаю, що вона потребує деякого обговорення, давайте ми послухаємо, тому що насправді наша логіка була дуже проста і, в принципі, відображала ту практику і практики, які є зараз в більшості міст, які вже просто самі прийшли до такого шляху, як насправді оголошувати хвилину мовчання о 9 ранку.

Тому дякую за цю роботу. Буду з нетерпіння чекати це обговорення у вас тут. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Олена Костівна.

Хотів би зараз дати слово Ірині Мирославівні Констанкевич і далі – Олегу Володимировичу Бондаренку. Ірина Мирославівна, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Так. Доброго дня, шановні колеги! Хочу вас поінформувати, що законопроект 14144 до другого читання був розглянутий на засіданні підкомітету, де пройшов обговорення відповідно до таблиці. І згідно рішення підкомітету я хочу продиктувати... прочитати висновок.

Отже, до законопроекту для підготовки його до другого читання було подано 1180 пропозицій, які надійшли від народних депутатів України. За результатами розгляду пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи було підготовлено порівняльну таблицю законопроекту до другого читання, яка містить усі внесені та невідкликані пропозиції. З яких враховано три пропозиції (номери 5, 163, 164). Враховано редакційно дві позиції (номери 2, 4). Відхилено 1173 пропозиції... і 1175, і пропозиції, правки за номерами 1, 6, 162, 165, 1180.

Враховуючи викладене, керуючись пунктами 5, 6 частини першої статті 116 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" та пунктом 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України, комітет ухвалив цей висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вшанування пам'яті співвітчизників, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації (реєстраційний номер 14144), прийняти в другому читанні та в цілому.

Дякую всім колегам, які долучились до обговорення. І прошу підтримати висновок комітету.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Ну, власне, Олег Володимирович, по суті, дискусія у нас велася навколо ваших поправок. Там у вас 89-а і пов'язана з нею, зараз не скажу номер, ну, вони пов'язані, так, це якраз ваша пропозиція, щоб вилучити з початкової редакції системи оповіщення та інформування у сфері цивільного захисту, фактично, щоб системи оповіщення не використовувались для оголошення хвилини мовчання. Я так розумію, що...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микита Русланович завмер.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Не чути, пане голово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Щось у нього зі зв'язком.

КОНДРАТЮК О.К. От якраз це й виглядає, бо без системи оповіщення так само буде все завмирати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Мова йде про поправки 89 і 107.

КОНДРАТЮК О.К. Вони пов'язані між собою.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, рішення тут мають бути однакові.

Може, ми поки дамо пану Бондаренку слово, поки Микита включиться?

КОНДРАТЮК О.К. Я бачу, він підключається. Так, давайте, напевно.

БОНДАРЕНКО О.В. Доброго дня, шановні колеги! Не знаю, наскільки чемно було б без голови.

КРАВЧУК Є.М. У нас просто ми обмежені в часі, кожен має ще далі справи, тому давайте, може, дійсно.

БОНДАРЕНКО О.В. Ну, давайте. По-перше, хотів би подякувати Олені Костівні за таку важливу для нашої країни ініціативу. І хотів подякувати комітету за швидке опрацювання цього законопроекту, підготовку його до другого читання.

Стосовно цих правок, які були подані до законопроекту з мого боку, вони опрацьовувалися і готувалися разом з ДСНС України, центральним органом виконавчої влади, який відповідальний за функціонування в тому рахунку за формування системи оповіщення в нашій країні і за функціонування загальнодержавної системи оповіщення.

Логіка правок була в наступному. Ну, по-перше, правка, якою ми пропонували узагальнити перелік осіб, щодо яких будуть здійснюватися вшанування загальнонаціональною хвилиною мовчання, ця правка подана для того, щоб ми кожен раз при з'явленні нової категорії осіб не вносили зміни до закону, а зробили це загально як особи, які полягли під час виконання завдань, а також інші особи, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Друге. Щоб ми системно підходили до цього питання, ми пропонували виключити зміни до Кодексу цивільного захисту, враховуючи те, що система оповіщення і так використовується для зазначених цілей і вносити зміни до Кодексу цивільного захисту щодо особливостей функціонування системи оповіщення в даному випадку не вважаємо важливим. Але в цій частині я думаю, що краще розкаже і про саме функціонування системи оповіщення, про принципи функціонування і про її наповнення розкаже профільний заступник голови ДСНС Роман Борисович Примуш. Він присутній.

І відповідно пов'язані з цим пропозиції щодо зміни до Закону "Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу". Також загальне формулювання було запропоновано, що оголошення загальнонаціональної хвилини мовчання здійснюється центральними місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування і так далі через медіа, а також за допомогою гучномовних пристроїв, які також входять до системи оповіщення.

Власне, така була логіка не входити в додаткове регулювання через систему цивільного захисту, тому що це і так передбачено системою цивільного захисту і, зокрема, передбачено щодо можливості використання систем оповіщення в інших

випадках, які відмінні від оповіщення стосовно надзвичайних ситуацій і інших подій.

От така була пропозиція. І прошу цю пропозицію, за можливості, ще раз обговорити і підтримати. Але перед тим, як обговорювати, все ж таки прошу надати слово Роману Борисовичу Примушу, який пояснить, як, власне, працює, докладно пояснить, як працює система оповіщення.

Хотів и ще зазначити окремо, що система оповіщення в нашій країні відноситься не тільки до сфери компетенції і скеровується не тільки ДСНС України, але і органами місцевого самоврядування. До неї входять і підприємства, і інші суб'єкти, тобто всі, на балансі кого є гучномовці або інші елементи систем оповіщення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Колеги, давайте...

БОНДАРЕНКО О.В. Давайте слово Роману Борисовичу за можливості, а потім...

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Олег Володимирович, що ви включилися, бо у мене був якраз збій зв'язку через те, що одне світло зникало, а інше з'являлося.

Роман Борисович, будь ласка, слухаємо вас уважно.

ПРИМУШ Р.Б. Доброго дня, пане голово.

Шановні колеги, дійсно, ДСНС абсолютно також, повністю підтримує ініціативу, абсолютно ми також маємо загиблих рятувальників 111 сьогодні в системі. І кожен день о 9 годині вшановуємо їх пам'ять. Але хотів би декілька слів розповісти просто, як працює система оповіщення, щоб ми правильно розуміли зміни, які пропоновані.

Державна система оповіщення у нас працює... система оповіщення працює на декількох рівнях. Є загальнодержавна система, за яку відповідає ДСНС, яка приймає усі сигнали про всі загрози по країні і потім переспрямовує їх на органи влади відповідні для реагування, і також на місцеві органи влади.

Територіальні органи влади – це обласні адміністрації, - вони мають цю територіальну систему. І місцеві – це фактично які гучномовні пристрої, - це власність органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, приватних підприємств і тому подібне. Тому, коли ми прописуємо в формулюванні, що використання системи публічної доведення таких сигналів і такої інформації, ми повинні відповідно до регламентів пропустити їх через все коло системи оповіщення, тобто мається на увазі загальнодержавну, територіальну, місцеву. В умовах війни, відверто кажучи, це така не дуже доцільна річ, тому що може бути одночасно сигнал реальних бойових загроз, що було би недоцільно.

Наша пропозиція, ми спілкувалися з Олегом Володимировичем, наступна. Ми, безперечно, абсолютно бачимо практику використання гучномовних пристроїв для доведення інформації про хвилину мовчання, і це абсолютно правильно, і воно так повинно працювати. Просто не формулювати це, що це частина системи оповіщення, тому що це лише інструменти для доведення сигналів системи оповіщення, вони не є частиною системи оповіщення. Бо сигнали оповіщення в нас доводяться і в додатках приватних, в тому числі і додаток "Тривога", і в чатах різноманітних, це ж не означає, що вони стають частиною системи оповіщення.

Тому наша логіка була і наша пропозиція, що, дійсно, доводити цю інформацію про вшанування осіб, які полягли під час виконання завдань з захисту державного суверенітету, саме за допомогою використання гучномовних пристроїв, які мають можливість доведення мовної інформації. Фактично це і є ті гучномовні пристрої, через які проходить сигнал системи оповіщення, але ми не будемо прив'язувати їх до безпосередньо функціонування всієї системи. В іншому випадку це може фактично призвести до задублювання сигналу з реальними загрозами. Тому прошу, колеги, врахувати цю позицію.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Романе Борисовичу.

Колеги, значить, Олена Костівна, безумовно, зараз. І, колеги, ми обговорювали це, будь ласка, всі питання до Романа Борисовича і Олега Володимировича давайте зараз поставимо, щоб ми, дійсно, прийняли компетентне рішення.

Отже, Олена Костівна, будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К. Шановні колеги, я просто розумію і ми ж обговорювали теж це з громадськими організаціями, які мають практику не одну, і в тому числі з органами місцевої влади, як це працює. Тому ми і казали, я пропоную все ж таки лишити так як воно в нас є, підготовки до першого читання, оскільки ми кажемо, що оскільки ми передбачили можливість уряду врегулювати особливості використання системи оповіщення при хвилині мовчання, то якраз хай уряд і врегулює це і пропише це в своїх підзаконних актах як є. Ми на це йому даємо 3 місяці. Я думаю, що це абсолютно вистачить, щоб відразу врегулювати це. І вже точно ми все в законі не можемо описати: які гучномовці мають це робити, які не мають це робити, в кожному органі місцевої влади це є окрема якась історія своя, де він доходить, де він не доходить цей гучномовець. Це, звісно, що ми тільки за, якщо буде накладатися, наприклад, не знаю, там хвилину мовчання на тривогу, ну, то, звісно, що є тоді перевага того, що була проголошена тривога, а не хвилину мовчання. Мало того, вона ж зараз ділиться якось, ми ж бачимо фрагментацію по Україні, як воно йде.

Тому насправді тут більше було про те, що уряд разом з органами місцевої влади відпрацює цей механізм, і ми тільки за це. Тому що дійсно ДСНС не є основним особливо там, де є органи місцевої влади, які самостійно вирішують, як повинно пройти те чи інше оповіщення.

Тому ми і виходили з того, що все ж в базовий закон вносити ці зміни, тому що якщо ми їх не внесемо, то насправді нічого з цього всього і не буде. От моє просто таке бачення з огляду на те, що скільки громадських активістів теж пройшли цей шлях і бачили, як воно відбувається, це ж фактично адвокація цього процесу, яка має бути прописана урядовою.

Дякую. Тобто я пропоную залишити в першому читанні, як воно є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, власне, Олегу Володимировичу, зараз я вам надам слово, і безумовно і Володимир Михайловичу В'ятровичу.

Я просто хотів два слова сказати, що саме 107-а оця поправка, на наш погляд, якщо ми її відхиляємо і все ж таки даємо можливість Кабінету Міністрів все разом з МВС, разом з ДСНС, разом з вами все гарно прописати як воно має бути, то ясно, що це, на наш погляд, було б краще, тому що система оповіщення може змінюватися, можуть з'являтися якісь нові технічні засоби, нові технології і так далі, тобто навіщо ми будемо це врегульовувати законом, якщо ми можемо це віддати Кабміну, який нормативку там наразі прийме от таку, яка відповідає сьогоdnішнім умовам, а потім, як буде необхідність, так змінить нормативку. Це значно простіше, ніж змінювати закон.

Отже, Володимир Михайлович В'ятрович, будь ласка, після – Олег Володимирович Бондаренко.

Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Цілком підтримую Олену Костівну і вважаю, що взагалі це положення – це одне з базових в цьому законопроекті, тобто це одна з ключових ідей цього законопроекту. Тому категорично не готовий говорити про те, що ми маємо відмовитися від цієї ідеї. Якщо якась буде потреба доопрацювання механізмів використання цієї системи, то знову-таки абсолютно погоджуюся з Микитою Руслановичем і це проговорювали на підкомітеті, це вже рішення, яке має ухвалюватися на рівні підзаконки, тобто ми не зобов'язані все конкретно виписувати в закон. Тобто тут повноваження на себе має взяти безпосередньо Кабінет Міністрів і ДСНС може абсолютно розробити цю систему, затвердити її на... використання цього на рівні Кабінету Міністрів. Завдання закону, власне, дати певну рамку і, мені здається, так як воно виписано в першому читанні, абсолютно нормально і, в принципі, якраз втіленням цієї ідеї, з якої почалася, з цієї громадської ініціативи, з якої почався цей законопроект, який підхопила Олена Костівна. Тому пропоную відхилити все-таки ці дві поправки.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я, власне, перед тим, як передати слово Олегу Володимировичу, хотів сказати, що насправді, Олег Володимирович, це така практика нашого комітету. Ми зазвичай, якщо ми бачимо, що ті чи інші питання можна віддати на, значить, не розсуд, а на реалізацію практичну Кабінету Міністрів, то ми зазвичай так робимо. Ми зазвичай так в наших законопроектах прописуємо, не завжди, але...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це мала бути практика Верховної Ради взагалі, не тільки нашого комітету, щоб...

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, звичайно, але...

В'ЯТРОВИЧ В.М. ...дріб'язково не заходити в закони.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Але, в принципі, ми користуємось такою логікою всі ці роки, що ми працюємо.

Але, Олег Володимирович, будь ласка, може, ви нас переконаєте. Знову-таки ви ж бачите, що ми розуміємо всі ці нюанси, ті, про які Роман Борисович говорив, і ті, на яких ви акцентували. Будь ласка, Олег Володимирович.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, хотів би ще раз сказати, в жодному випадку ми не заперечуємо необхідність і можливість використання певних елементів системи оповіщення щодо впровадження загальнонаціональної хвилини мовчання. І вважаємо, що вони можуть використовуватися і мають використовуватися.

Але, по-перше, стосовно уряду. При всій повазі до уряду, чи зможе уряд на рівні підзаконних актів запровадити такі норми так, щоб вони не стали квазізаконодавчим регулюванням. Тобто чи зможе уряд запровадити таке використання системи оповіщення за іншими функціональними ознаками так, щоб не вносити зміни, наскрізні зміни до Кодексу цивільного захисту і не переписувати взагалі поняття системи оповіщення і використання системи оповіщення. На мій особистий погляд, і я думаю, що Роман Борисович також від ДСНС України мене підтримує, це майже неможливо. Тобто це буде не до кінця прописано, без якісних змін до Кодексу цивільного захисту, які б наскрізно переписували можливість функціонування системи оповіщення, це буде квазірегулювання, і уряд не впорається з цим завданням. Це мій погляд.

Друге. Якщо ми впроваджуємо все ж таки додаткові функції до системи оповіщення, то чи ми не боїмося, що система оповіщення буде використовуватися ще за іншими підставами, не тільки щодо запровадження загальнодержавної системи вшанування загиблих. І відповідно сама система оповіщення, система оповіщення для запобігання, для оповіщення населення і суб'єктів інших щодо надзвичайних ситуацій, вона буде поступово нівелюватися, нівелюватися і використовуватися в інших цілях. От те, чого ми боїмося, і, власне, чому ми

пропонуємо все ж таки відійти не від використання, фактичного використання системи оповіщення, а відійти від такого принципу регулювання.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, зараз Микола Леонідович Княжицький, далі – Софія Романівна Федина, далі – Олена Костівна Кондратюк, далі... Не знаю, як Олена Костівна, спочатку ви, потім пан Ярослав Деркач, радник Олени Костівни, чи спочатку пан Ярослав. Далі я дам слово пану Роману, Роману Борисовичу, щоб він прокоментував, щоб він зараз послухав би ще наші додаткові зауваження або думки колег.

Микола Леонідович, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Колеги, якраз почався комітет, у нас трошки були корки, то їхав по Львову. Потім Львів стояв о 9 годині, Олена Костівна правильно казала. І ніяких, жодних проблем з цим немає ні в місті, ні в людей, ні в кого. І коли ми бачимо, що в інших містах, навіть там, де немає великих корків, я не кажу про Київ, люди про це ігнорують, то ми фактично нівелюємо і навпаки наносимо шкоду і нашій національній пам'яті, і тому, що ми робимо. Або нам треба взагалі про це забути і сказати, що ми це не робимо, або треба впорядкувати це законом, так, як запропонувала Олена Костівна. І давайте не заговорювати це. Давайте приймати закон. Тому що якщо ми це відхилимо, зараз зупинимося, внесемо якісь правки, ми таку поживу дамо для російської пропаганди, і кожен, хто це ініціював, буде потім думати, як, вибачте, з цього вигрібати.

Інша справа, що може бути компромісний варіант, я його зараз запропоную, ми можемо редакційно його прописати. Як наприклад, або відхилити правки, я підтримую колег, або другий варіант: якщо ми враховуємо їх редакційно, то пишемо, що у випадку потреб і оголошення повітряної тривоги чи інших оповіщень ДСНС у конкретний час для інформування про хвилину мовлення системи оповіщення цивільного захисту не використовуватимуться у відповідному населеному пункті. Крапка. Тобто коли тривога або інше оповіщення, це не використовується. Одне речення. Все. І мені здається, таким чином ми компромісно з цього вийдемо. Або взагалі забуваємо і відхиляємо, і, очевидно, всі тверезі і розумні люди, тому що навіть саме це обговорення, мені здається, вже десь є на грані моралі, щоб ми задалеко тут не заходили. От я запропонував вам компроміс.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Микола Леонідович.

Тим більше, це називається, зняли з язика. Я от сьогодні зранку перед тим, як включився в комітет, думав, чи можливий там компроміс, і десь приблизно навколо

цієї ідеї ходив, а ви її гарно сформулювали. Давайте, може, і вашу ідею обговоримо, тим більше, якщо я схилиюся до приблизно таких, може, компромісних рішень.

Зараз, будь ласка, Софія Романівна Федина.

ФЕДИНА С.Р. Доброго дня, колеги! Перше. Засвідчуючи абсолютно глибоку повагу до всієї служби з надзвичайних ситуацій, хотілося би наголосити на кількох пунктах.

Перше. Це є рамковий закон, тобто він задає рамку. А є відповідні структури, які мають розробити технологію – як, що і де має відбуватися. Те, що пан Олег каже, що наш уряд не справиться, це, знаєте, я би ще розуміла, якби це від опозиції відходило, але говорити, що уряд взагалі неієздатний або нездатний навіть прописати, як має бути хвилина мовчання, це як мінімум приниження державної структури. Вони мають на це компетенції, вони мають на це фахових представників, які мають і мусять це конкретно зробити.

Третій важливий момент. Це загальнонаціональна хвилина мовчання. Це не йдеться про хвилину мовчання в якомусь містечку чи селі поодинокому. І говорити, що це мають бути тільки якісь місцеві оповіщення, а тим паче, що буде їздити машинка з гучномовцем і кричати "хвилина мовчання", мені видається, що це є приниження наших загиблих захисників. І ми приймаємо цю позицію, це є позиція держави. Ми хочемо, щоб було офіційне загальнонаціональне пошанування. Кому це муляє, це називається сорі, але всі технічні моменти можна спокійно пропрацювати, прописати, я думаю, спільно можна знайти всі ці моменти.

Абсолютно погоджуюся з позицією Миколи Леонідовича, говорила це так само на підкомітеті, що коли сигнал тривоги співпадає з хвилиною мовчання, пріоритет має сигнал тривоги. Все. На цьому крапка.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софія Романівна.

Олена Костівна, зараз Ярославу чи вам спочатку?

КОНДРАТЮК О.К. Я спробую. Ярослав, якщо треба буде, мене просто доповнить. Я думаю, що ми тут, оскільки Ярослав був одним із тих, хто, звісно, розробляв цей законопроект разом з громадськими організаціями.

Дивіться, я дуже швидко всіх може примирити, тому що є відповідне положення про організацію оповіщення, про загрозу виникнення...

ПОТУРАЄВ М.Р. Щось зі звуком. Олена Костівна, щось перервалось у вас зі звуком.

Так, а поки Олена Костівна...

ДЕРКАЧ Я. Можна, я тоді? Я, можливо,...

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, пане Ярослав, будь ласка. Поки відновлює зв'язок Олена Костівна, будь ласка.

ДЕРКАЧ Я. Дякую.

Доброго дня шановні члени комітету, шановні присутні! Я буду намагатись швидко, по нашим умовним таким суперечливим місцям.

Як уже правильно казали, закон встановлює загальну рамку. Тобто я не дуже люблю це слово, але він врегульовує, так би мовити, широке коло суспільних відносин, не заглиблюючись у супердеталізацію. Далі зрозуміло, що все це розвиває підзаконні нормативно-правові акти. Відповідно у нас є відсилочні положення, які чітко кажуть, що особливості використання систем оповіщення буде врегульовувати Кабінет Міністрів. Це ми... це в нашому проекті.

Сам Кодекс цивільного захисту у відповідній статті 30, там передбачено положення, що у нас функціонує, вже є і діє система оповіщення, порядок організації оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та організацію зв'язку. Все це врегульовує Кабінет Міністрів. В цьому положенні якраз і написано, які в нас є там, там же, як правильно казали колеги, там різні різновиди систем, підсистем, сирени електричні, не електричні і все таке інше. Ніхто не заважає, і Кабмін уповноважений положеннями законопроекту врегулювати і сказати, вирішити, навіть прописати так, як Микола Леонідович сказав, що в такому випадку воно не буде використовуватись, він не вийде за межі компетенції, оскільки у нього є, пряма вказівка буде в новому прийнятому законі, врегулювати особливості. Ну, як ще? Ми намагалися коректно, ми ж не... Знову ж таки і користуючись тією мовою права, яка сама, ну, в цій статті 30, там нема зайвої деталізації, там говориться загально, що є отакі і отакі загальні поняття, воно таким чином певним врегульовано. Тобто ми не намагалися, так би мовити, спекулювати і прописати там до кожного дрібнішого кроку. Тому що це засадничо неправильно, для цього є органи виконавчої влади, для цього є підзаконні акти, де можна писати, як в цьому положенні, що у нас є там гучномовні, звукові і всякі інші наші там технічні пристрої і таке інше, технічні засоби оповіщення, там вони перераховані. Я думаю, що це цілком можливо зробити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ярославе.

Отже, колеги, пане Романе, у мене було те саме запитання, власне. От мені Олена Костівна зараз скинула. Просто ще раз хочу на цьому акцентувати і вас теж запитати зі свого боку.

Дивіться, є Положення від 27 вересня 2017 року № 733 Кабміну про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту. По суті, і пан Ярослав

зараз казав, і пані Кондратюк мені оце пише, що немає такої загрози, про яку казав Олег Володимирович Бондаренко, що Кабмін не зможе написати нормативку, внести зміни в це положення через те, що доведеться вносити якісь зміни в Цивільний кодекс, в Кодекс цивільного захисту, а достатньо буде поміняти... просто дуже насправді несуттєво поміняти текст цього положення, власне, по суті, так, як пропонує Микола Леонідович Княжицький, рамковий, я маю на увазі, і цього буде достатньо.

І я, Олег Володимирович, чесно, зараз хотів би, щоб, звичайно, Роман Борисович прокоментував, потім вам, може, надати слово. Я от знову-таки, я схилиюся зараз, я в жодному разі не хочу чинити жодного тиску на членів комітету, але я не хотів би зараз від Романа Борисовича і від вас ще раз почути. В тому загроза, що Кабмін, де, власне, МВС, частиною якої є ДСНС, ніхто не є там більшим фахівцем у цих питаннях ніж МВС і ДСНС. Кабін просто своїм рішенням прийме те, що запропонує ДСНС, і все, і не буде жодних проблем, і воно буде працювати, а як буде потреба, так вони самі і змінять. Хто піде проти ДСНС і МВС? Ніхто. В Кабміні ніхто не піде, в сенсі того, що вони за це відповідають. Ні Мінкульт, ні Інститут нацпам'яті, при всій нашій повазі, тут колеги з нами присутні, ми ж в цьому не є фахівцями, а ви якраз є. І ви самі для себе пропишете так, як треба, так, як воно має працювати. І я теж не бачу наразі необхідності і ризиків якось змінювати Кодекс цивільного захисту.

Роман Борисович, будь ласка, ви фахівець, ми вам довіряємо. Просто ми хотіли би дійсно, щоб це була така рамкова історія, а ви там для себе самі пропишете, як її найкраще реалізовувати, от, власне, і все.

ПРИМУШ Р.Б. Дякую, пане голово. Я точно би не хотів, щоб мої слова і виступ сприймалися як якийсь протистояння цим змінам, абсолютно. Я ще раз хочу наголосити, ми повністю абсолютно підтримуємо. Єдине, просто я кажу, те, що Олег Володимирович зазначив, щоб ми просто не сплутували це з державними сигналами. Просто зверніть увагу, що 80 відсотків наших систем оповіщень – це звичайні сирени. Тобто, якщо буде прийнято законодавче відповідне рішення, звичайно, ми на підзаконних актах будемо це питання врегульовувати, якщо таке рішення буде. Але, якщо буквально трактувати, то ми повинні о 9 годині запустити всі сирени по всій країні. Це не будуть гучномовні пристрої, тобто доведення сигналів, мається на увазі, мовної інформації, бо якщо мовна інформація, це нормально. Оголошується хвилина мовчання, всі розуміють, що це не тривога, що це хвилина мовчання. Але тепер давайте уявимо ситуацію, як на Харківщині, умовно, чи на Сумщині сирена включається, як людині розрізнити, це сигнал тривоги чи це хвилина мовчання оголошується?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Вибачте, будь ласка...

(Шум у залі)

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, Микола Леонідович...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Вибачте, я хочу уточнити. Можна уточнити? Дуже коротко. Дивіться, у Львові це метроном. Це якась суперскладна система була у Львові чи в Києві, щоб зробити метроном, це в інших місцях не можна зробити?

ПРИМУШ Р.Б. Пане Миколо, я якраз про це і кажу, і ми ці пропозиції надали, щоб якраз системи з таким відображенням інформації голосової, будь-якої, яка буде відрізнятися просто від сирени. Бо проблема в чому...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Романе, то напишіть це у підзаконці, так і буде, все. Навіщо це взагалі це робити.

ПРИМУШ Р.Б. Дивіться, колеги, я ще раз кажу, якщо буде рішення? ми ж готові? це не питання, тобто ми пропишемо тоді. Але треба, щоб ми всі разом розуміли, що ми робимо, який прикінцевий результат, щоб не було очікування, що це будуть сирени запускатися. Тобто ми тоді, дійсно, або метроном...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, пане Романе, таких очікувань немає. Ось у чому штука. Ми, дивіться, пане Романе, пан Микола Княжицький зараз от правильно акцентував, і ви нам скажіть, у вас немає проблеми з тим, щоб просто прописати так, як воно вам треба буде, ну так, як воно виконувано буде.

ПРИМУШ Р.Б. Пане голово, якщо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Процедура Кабміну вам же дозволяє прописати це у вашій власній нормативці? Наскільки я знаю, так. Ось в чому штука.

ФЕДИНА С.Р. Ми абсолютно підтримуємо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні автори законопроекту, ні ми, члени комітету, які його підтримують, звичайно, так само, як і ви його підтримуєте, ми не маємо жодних очікувань від вас, що, значить, ви їх будете або саме, знаєте, як по ранжиру, значить, стій не шевелись, включати сирену. Ні. Ми якраз очікуємо, що у вашій дискреції ви самі для себе виписете так, як воно буде треба. І, власне, ідея закону полягає в тому, щоб о 9 годині просто вся нація знала, що буде такий-то сигнал, це ж не обов'язково сирена, метроном, от як Микола Княжицький каже, метроном, значить, і все. Просто і вся нація знає, що о 9-й такий-то сигнал, там, де він розповсюджується. А якщо ні, звичайно, що сирена має залишитися, я переконаний, для сповіщення про тривоги або про загрози надзвичайних ситуацій. Ніхто не буде вимагати і ніхто при пам'яті і при здоровому глузді не буде очікувати, що ДСНС буде включати сирени такими, як ви оповіщуєте про повітряні тривоги або інші, значить, надзвичайні ситуації. Господи, у Харкові, у Нікополі он артобстріл, ви ж теж повідомляєте це, не обов'язково повітряна тривога, теж сирена.

_____. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Люди знають, що вони мають ховатися просто. І сирена має так залишитися.

І ви самі для себе пропишете. Ось в чому... Олеже, Олег Володимирович, друже, ти ж розумієш, да, значить, ми хотіли би, щоби ДСНС само для себе написало так, як їм буде максимально це комфортно зробити. Ну, власне, як комфортно, не просто комфортно, а ефективно щоб вони це зробили. А головна мета закону, щоби нація знала о 9 годині, що от почалася хвилина мовчання. Все, більше нічого. А вони самі це все зроблять. Я, ну, Олеже, ну скажи, друже, я не бачу жодних проблем з тим, щоби вони самі для себе це зробили.

Олег Володимирович, будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В. Дякую, шановні колеги. Повністю розумію ваше занепокоєння. Я хотів би звернутися ще раз до Романа Борисовича з питанням. От пропозиція Миколи Леонідовича Княжицького, наскільки вона може бути як альтернативна запроваджена в тексті законопроекту? І наскільки вона вирішить проблематику, над якою ми зараз ламаємо списи?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Олеже, колеги, дивіться, ми зараз навпаки от будемо імпровізувати і сформулюємо якесь формулювання, яке буде просто, ну вибачте, на коліні зроблено. Давайте ми дамо це зробити нормально Кабміну, щоб зараз нашвидкуруч щось не... вибачте, не скапарати. Бо якщо воно піде в закон в якомусь недолугому формулюванні, це буде на шкоду і вам, і нам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Володю, Володю... Я підготуватися.... Я не думаю, що це до кінця недолуге, я просто перепрошую, так. Тобто щоб ми не давали оцінки або коректно давали оцінку роботи один одного.

Розумію позицію твою, підтримую її, з нею не сперечаюся. Лише запропонував певний компромісний варіант, який, якщо би ми не могли вийти з тої ситуації загалом, підтримую проголосувати і відхилити поправки і доручити Кабміну. Але просто якби це не проходило, запропонував компромісний варіант, що повідомлення про тривогу має пріоритет і виписав його одним реченням. От і все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, у мене є, от зараз склалося, я просто хотів би, щоб Роман Борисович зараз прокоментував, так, і тоді ми вже перейдемо до голосування. Я думаю, так.

Пропозиції, які в мене склалися наразі. Їх дві. Перша пропозиція, ми приймаємо статтю, точніше, поправку 89-у, якщо я не помиляюся, Олег Володимирович, твою, в редакції комітету, редакційно приймаємо, з редакцією Миколи Княжицького, але ми залишаємо все ж таки, ми відхиляємо твою пропозицію прибрати нормативку від Кабміну. Так? Бо я вважаю, що все одно Кабмін має прийняти нормативку. Це перша пропозиція.

Друга пропозиція, яку я хотів би, щоб зараз Роман Борисович ще прокоментував, полягає в тому, що ми все ж таки відхиляємо, а поправку, точніше, пропозицію Миколи Леонідовича Княжицького ви, пане Романе, зможете включити абсолютно спокійно в це оновлене положення про сповіщення, про яке ми сьогодні вже згадували.

Романе Борисовичу, скажіть, будь ласка, яка вам пропозиція більш підходить, перша, що ми приймаємо редакційно поправку Олега Володимировича Бондаренка в редакції комітету відповідно до того, що запропонував Микола Леонідович Княжицький, але залишаємо, але відхиляємо поправку, яка прибирає необхідність розробки нормативки Кабміном, бо Кабмін все одно її має зробити? Ми переконані, що ви там ще маєте певні речі уточнити, ми вам даємо багато часу, щоб ви самі там для себе уточнили.

Друге, що ми все відхиляємо і віддаємо все на дискрецію Кабміну.

Романе Борисовичу, будь ласка, ваш коментар.

ПРИМУШ Р.Б. Так, дякую, пане голово. Ну, я думаю, що пропозиція Миколи Леонідовича тоді в такому форматі була б дуже слухна, тому що ми задаємо рамку, що так, системи можуть використовуватися для доведення таких сигналів, але якщо є тривога, віддається пріоритет тривозі. І далі віддати тоді на регулювання Кабміну, ну тоді решту деталей будемо пропрацьовувати на рівні підзаконних нормативних актів. Це було б напевно таке компромісне і найкраще рішення з нашого обговорення.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пан Ярослав Деркач, і відповідно будемо переходити до прийняття рішення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я коротко прочитаю, може, просто під стенограму.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте, Микола Леонідович. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. "У випадку потреби оголошення повітряної тривоги у конкретний час для інформування про хвилину мовчання системи оповіщення цивільного захисту не використовуються у відповідному населеному пункті." Я її перешлю вам у надрукованому вигляді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пан Ярослав і будемо приймати рішення.

ДЕРКАЧ Я. Можна одну репліку?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, пане Ярослав, звичайно. Треба. Не можна, а треба.

ДЕРКАЧ Я. Дякую. Дивіться, я от просто, чесно, дивлюся в текст пропозиції і у нас дві частини, два положення одне біля одного: оголошення хвилини мовчання

через систему оповіщення та інформування у сфері цивільного захисту і зразу ж іде "особливості", тобто де оголошується. А особливості використання, тобто як оголошувати, коли її оголошувати, чим оголошувати, це буде визначати Кабінет Міністрів України. Тобто для мене пропозиція Миколи Леонідовича, вона, в принципі, може реалізуватися спокійно в цих особливостях використання систем оповіщення, які встановить Кабмін. От і все.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колега Кравчук має йти. Давайте або голосуємо...

КРАВЧУК Є.М. І не тільки колега Кравчук, а ще двоє колег...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, я погоджуюсь з Ярославом. Ми надішлемо наші пропозиції до Кабміну, вони там легко додаються. Прошу проголосувати в редакції, запропонованій підкомітетом, відхилити ці дві поправки і рухаємося. А я надішлю це до Кабміну, вони це долучать і пропишуть додатково інші їхні потреби. Все, тут нема жодних суперечностей. Ставте на голосування, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, значить, Микола Леонідович пропонує, на мій погляд теж, слушне рішення. Знімає він свою пропозицію щодо редагування поправок. Отже, колеги, після дискусії все ж я вважаю, як я і вважав, що, Романе Борисовичу, ваша служба і ваше міністерство можуть все прописати, як вам треба, і Кабмін з цим безумовно погодиться та і ми всі підтримаємо. А, отже, колеги, я пропоную почати приймати рішення.

Отже, пропонується врахувати поправки 5, 163, 164. Колеги, хто за таке рішення? Прошу голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався? Рішення прийнято.

СУШКО П.М. Сушко – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Дякую, Олександр Рафкатович.

Колеги, пропонується... Хто – проти? Утримались? Немає.

Колеги, пропонується врахувати редакційно поправки 2 і 4. Хто – за?

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, пропонується відхилити решту поправок, які пропонуються... які були запропоновані до цього законопроекту. Тобто решту поправок, крім тих, які ми врахували і врахували редакційно, пропонується відхилити.

Колеги, хто за таке рішення? Прошу голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, пропонується підтримати рішення: рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вшанування пам'яті співвітчизників, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації (реєстраційний номер 14144), прийняти його в другому читанні та в цілому. Співдоповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Потураєва Микиту Руслановича.

Хто за таке рішення? Прошу, колеги, голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Отже, колеги, переходимо до наступного питання в порядку денному...

КРАВЧУК Є.М. Микита Русланович, можна буквально на одну секунду?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Я просто змушена буду виключитися, не зможу бути. Я не прошу поміняти, просто пояснити питання про ЕМФА, про робочу групу. Коротко просто зроблю оголошення, а потім вже будете голосувати.

У нас є по картах всіх дорожніх зобов'язання до кінця 2026 року проголосувати Provisions ЕМФА, Європейського цього... Media Freedom Act, і там, дійсно, різні, очевидно, будуть зміни до законів, не тільки Закон "Про медіа", але там і будемо працювати з правоохоронним комітетом, тому точно потрібна ця робоча група. Пропоную, щоб всі члени підкомітету в неї вступили просто за як-то кажуть посадою, але щоб ми могли долучити громадськість і зробити її міжвідомчою, точково, адресно запустити всіх, хто нам потрібен із міністерств, центральних органів виконавчої влади, очевидно, що інших комітетів.

Тому це таке коротке пояснення і очевидно, що персональний склад ми будемо затверджувати вже на іншому засіданні, а зараз зробимо після цього рішення open call на входження до робочої групи, і там є п'ять різних тем, до яких можна долучитися.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я просив би зараз це проголосувати, бо там у нас мають бути і представники Комітету з цифрової трансформації, і Міністерства цифрової трансформації, і представники Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, і, скоріше за все, Держтелерадіо, хоча не факт, і представники Міністерства внутрішніх справ, і профільного комітету Верховної Ради.

Колеги, прошу підтримати рішення про створення робочої групи з імплементації в українське законодавство Європейського акта зі свободи медіа (ЕМФА).

Хто за це рішення? Прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Рішення прийнято.

Так, колеги, які в нас працюють в делегації в ПАРЄ, ми вам бажаємо плідного гарного дня, не побийте там "хороших русских", тримайте себе в руках, високо тримайте...

_____. Необов'язково.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...знамено українського парламентаризму. Як буде можливість ще, будь ласка, залишайтеся з нами, бо насправді важливі питання. Ми розуміємо, що ви зараз будете вже там десь переміщуватися, але якщо є можливість поки не відключатися, будь ласка, не відключайтесь.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але не заважайте бити один одного, один одного, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вони, да, вони до цього дуже близькі, судячи з певних публікацій. Значить, колеги, переходимо до наступного питання в порядку денному: про належне відзначення 100 років з дня народження Богдана Гаврилишина. Запросили ми сьогодні на засідання Романа Лозинського, нашого колегу народного депутата, і пані Маріанну Єлейко, голову Фонду родини Богдана Гаврилишина.

От пані Маріанна з нами на зв'язку, я її бачу. Радий її бачити, думаю, як і більшість, я думаю, як всі ми. То може я пані Маріанні надам слово одразу.

Будь ласка, пані Маріанно.

ЄЛЕЙКО М. Вітання усім! Дуже дякую від імені Фонду родини Богдана Гаврилишина, від родини Богдана Дмитровича за те, що і проголосована Постанова про відзначення сторіччя, і сформоване міжфракційне депутатське об'єднання, ми вже мали кілька зустрічей і рухаємося власне до гідного вшанування пам'яті Богдана Дмитровича.

Для нас важливо і як вшанування пам'яті Богдана Дмитровича, так і фактично через його візію пропагування теми відповідальності зокрема і його бачення візії і для України, і для світу.

Навіть буквально тиждень тому, пару днів тому був Давос, він був співзасновником фактично Давосу, але, на жаль, цієї комунікації у міжнародній площини, от її десь немає. І хотілося би, щоб ми через пам'ятання вели фактично, ім'я Богдана Дмитровича було б корисним для України як всередині країни, так і назовні. Ми можемо підсилювати спільно бренд України.

Тому я тут більше хочу десь послухати вас, і як власне на рівні держави можна підсилити звучання і пам'ятання Богдана Гаврилишина. Тут буду вдячна за коментарі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Маріанно.

Ми, власне, рішення приймали відповідні. Я зараз хотів би запитати у пана Івана Вербицького. Ми рекомендували в Кабміні створити таку урядову робочу групу з відзначення 100 років з дня народження пана Богдана. Пане Іване, які там наші перспективи все ж таки? Що вже там зроблено, що може бути зроблено найближчим часом у Кабміні, щоб все ж таки саме виконавча влада скоординувала всіх для того, щоб цей ювілей був належним чином відзначений?

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Так, справді, це є дуже важливо для нас. Ми зараз працюємо з Міністерством фінансів, щоб зняти їхні застереження з приводу їхніх побоювань, що ми хочемо дуже багато грошей державних витратити на це відзначення. Ми їм кажемо, що ідеться, власне, про гідне вшанування, власне, для якого у нас є всі можливості, ми маємо гарний діалог. Я дуже сподіваюся, що найближчим часом будемо мати гарне рішення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Іване, хотілося би... Колеги, я пропоную долучатися до обговорення, якщо є якісь питання до пана Івана.

Для мене особисто важливо, щоб обов'язково фонд в особі пані Маріанни і колег був би залучений з самого початку до цієї спільної роботи. Як тільки ви зможете оформити необхідні робочі там групи або якийсь там урядовий комітет тимчасовий з цього приводу, щоб обов'язково фонд був залучений. Тут ідеться не про МФО, до якого багато членів комітету входять, або про наш комітет, а ідеться саме про людей, які зберігають спадок і популяризують спадок Богдана Гаврилишина.

Володимир В'ятрович, а потім тоді, пане Іване, я вам знову слово передам. Володимир Михайлович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, мова іде не тільки про якісь фінансові ресурси, мова іде про якісь інформаційні ресурси, які тут Мар'яна абсолютно слушно зауважила, на жаль, не були використані з дуже хорошого приводу. Тобто Давос і Гаврилишин, тобто це мало звучати і на Давосі, і це мало звучати і в Україні. На жаль, цією нагодою ми не скористалися попри те, що маємо справді хорошу столітню річницю, яка абсолютно до того надавалась. Тобто тут треба було просто мати це на увазі і запросити відповідну інформаційну кампанію як мінімум в Україні, а бажано в Україні і за кордоном, тому що насправді це би, крім всього іншого, посилило загалом міжнародну позицію України і позицію України на Давосі. Було би, напевно, дуже красиво, якби Президент у своєму виступі на Давосі просто одним рядком згадав про те, звідки взявся Давос і до чого тут Україна, до

чого тут Гаврилишин. Це хороший приклад того, що не завжди мова іде про фінансові ресурси, іноді просто треба використовувати якийсь інформаційний ресурс, який, очевидно, що держава має, але не в повній використовує.

Що стосується фінансових ресурсів і інших державних ресурсів, давайте з цього року спробуємо вийти на такий рівень, що якщо у нас ухвалюються якісь постанови, що стосуються якихось ювілейних дат, це не кінець процесу, це тільки його початок. Тому що, на жаль, за останніх кілька років якось так у нас звикли, що ми ухвалюємо якісь гарні постанови про якісь гарні дати, тобто в нас є ця велика постанова взагалі з великою кількістю дат, є навіть окремі, ми виносимо окремо дати окремими постановами, але різниця по суті в тому, чи держава звертає на це увагу, немає, тому що для більшості на цьому процес приділення уваги до цих ювілейних дат закінчується. Проголосували – закінчили. Це неправильно, тому що насправді ці всі постанови – це лише привід для того, щоб нагадати собі і включитися якимись організаційними заходами щодо їх реалізації.

Наступним питанням будемо говорити про ще одні дуже важливі роковини, які пов'язані з Петлюрою, там ще більш яскраво буде проявлено про те, що, на жаль, ми не рухаємося після ухвалення відповідних постанов.

Було сказано так само про ресурси, чи Мінфін готовий буде говорити про якісь додаткові фінансові ресурси на конкретно цю річницю Богдана Гаврилишина. Але я нагадаю, що за цей рік, точніше минулого року на цей рік ми проголосували досить суттєве збільшення бюджету Українського інституту національної пам'яті. Тому, очевидно, що треба, щоб і Інститут національної пам'яті тут включався якимись конкретними планами, заходами, які конкретно стосуються Гаврилишина. Певний ресурс на це він, я впевнений, може і навіть має виділити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, колеги, перед тим, як передати слово Миколі Леонідовичу Княжицькому, хотів сказати, що... Пане Іване, дивіться, якщо от був би створений, як пропонував пан Іван Крулько, оцей урядовий комітет чи робоча група, і було б зрозуміло, що це на державному рівні йде процес, то, скажімо, на ту саму там монету, наприклад, я не знаю, може Нацбанк вже і знайшов там певні гроші, можна було б підтягнути, можливо, гроші якихось благодійників українських. Такі точно, я думаю, що знайдуться. Можна було би ставити питання про додаткове вшанування пам'яті пана Богдана з тим, щоб надати його ім'я, напевно, учбовим закладам. Коротше, на рівні комітету і на рівні співпраці комітету, МФО і фонду ми те, що можемо, ми робимо і будемо робити. Для того щоб це підняти трошки на вищий рівень все ж таки треба, щоби люди розуміли, що це урядова теж ініціатива, що уряд в цьому приймає участь. І я просив би, щоб все ж таки, пане Іване, якось, можливо, ви змогли би, в доброму розумінні використовуючи те, що Тетяна

Василівна є віцепрем'єркою, трошки підштовхнули би ці процеси, і, може, тоді на наступний комітет ви би нам більш якісь конкретні, такі, знаєте, прагматичні, знову-таки, в хорошому сенсі цього слова, речі змогли би сказати, що так і так можна, і вже не можна, а вже почався такий практичний рух.

Микола Леонідович, будь ласка, вам слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Пропоную, пані Маріанні таке і нам всім, такий конкретний захід. Зараз в УКФ триває прийом заявок в тому числі на різні кроссекторальні проекти, і один з них, я просто думав про те, щоб зробити до вшанування, які є у нас в переліку пам'яті Франка і Грушевського, бо ми працюємо по цій темі, зробити фільм, конференції, презентації, точно так само. Оскільки тема відповідальності дуже важлива, ми можемо зараз, і ми з пані Маріанною потім зв'яжемося і проговоримо, але можемо зробити подання до УКФ на зйомку великого фільму до сторіччя Гаврилишина і проведення великої конференції, присвяченої темі відповідальності. Наприклад, в Києві чи у Львові в залежності від того, як буде безпекова ситуація дозволяти. Кошти в УКФ на це є. І оскільки тут є пан Іван, було б дуже добре, щоб Мінкульт офіційно і наш комітет висловили свою підтримку цьому проекту. І тоді це буде допомогою до тих заходів, про які говорили і пан Володимир В'ятрович, і пан Микита Потураєв. Тому що ми тоді зможемо зробити дійсно великий захід, використовуючи і кошти Інституту нацпам'яті, і кошти УКФ, а воно на це абсолютно лягає, і кошти, можливо, урядові інші.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Микола Леонідович.

Пане Іване, ми зараз не будемо приймати рішення по цьому питанню. Даю вам зараз слово, звичайно, але ви бачите, в якому напрямку ми вже почали рухатись і готові рухатися далі. Головне, щоб ми повністю з вами синхронізувалися, розумієте. Бо хотілося б, щоб ті самі звернення, наприклад, щоб ми робили теж синхронно. Ми готові, як тільки ви кажете: все, давайте, є такий план, будь ласка, нам треба, щоб комітет видав це за це, ми це зробимо в той же день, коли ви скажете, що згідно плану це треба робити.

Будь ласка, пане Іване.

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Власне, ми зараз хочемо домовитися з Мінфіном, щоб він нам не вставляв дрібні пакості в процесі того, як ми це будемо робити. Я дуже сподіваюся, що ми будемо мати гарне рішення і тоді ці всі речі будуть працювати. Власне, ще один аспект – це розмежування між міністерством і Українським інститутом національної пам'яті, оскільки відповідно до закону, який було ухвалено, власне, питання відзначення дати ювілеїв значною мірою є відповідальність чи властиво є частиною політики у сфері національної пам'яті українського народу. Тут

теж для нас є дуже важливо, знаєте, не залазити на їхню теж сферу відповідальності для того, щоб... Тобто ми розуміємо, що ця інституційна спроможність інституту, яка є для нас дуже важливою, щоб ми дали їм можливість ту спроможність властиво мати. Тому я дуже вірю, що якраз ці всі... ця координація, ми зможемо її налаштувати і воно гарно запрацює, власне, в цій новій інституційній архітектурі, де, власне, є інститут, який має в цьому гарну, я сподіваюсь, лідерську позицію, і також інші органи влади, які разом з ними, ми всі разом і разом з вами працюємо над тим, щоб, справді, наповнювати цей календар, власне, ювілеїв, важливих дат, справді, тим важливим змістом. Який потрібно.

Дякую дуже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пане Іване, якщо треба звернення на прем'єр-міністерку, ми готові хоч сьогодні написати на підтримку, на підсилення вашої позиції. Якщо там якісь питання трошки пробуксовують, ми можемо написати, дайте нам, що називається, рамковий текст, і ми це від комітету звернення на пані Юлію Свириденко відправимо, я ж кажу, хоч сьогодні. Дасте сьогодні – відправимо сьогодні, дасте завтра – відправимо завтра.

Так, пан Володимир Тилішак, будь ласка. Пане Володимире, короткий коментар, тому що хочу перейти до другого питання, яке значно більш складне.

ТИЛІЩАК В.С. Доброго дня, колеги. Ми в Українському інституті національної пам'яті готові до співпраці, готові співпрацювати у відзначенні і цієї річниці, інших річниць. Тому будемо раді співпрацювати і з фондом, і з міністерством. Готові планувати і робити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, переходимо до наступного питання. У мене є вже повідомлення від пані Ірини Констанкевич і пані Євгенії Кравчук. Вони готові підтримати наше рішення по цьому питанню. Просять зарахувати їхні голоси, якщо будемо приймати відповідні рішення.

Отже, переходимо до питання четвертого порядку денного - про належне відзначення 100-річчя з дня пам'яті Симона Петлюри. І я на цьому передаю слово нашому головному доповідачу від комітету і куратору цього питання Володимирі Михайловичу В'ятровичу.

Володимире Михайловичу, будь ласка, слово вам.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так. Отже, колеги, тут якраз справді маємо дуже конкретні заходи, які б уже саме тепер мали навіть деякі виконатися, тому давайте звіримося. Нагадаю, що 18 грудня було ухвалено Постанову "Про ювілейні дати на 2026-2027

роки" і було в рамках цієї постанови ухвалено окремий додаток, який стосується якраз заходів вшанування Симона Петлюри. Тому в мене зараз будуть питання, які виринають якраз з цього додатку з постанови і адресуються якраз нашим представникам виконавчої влади.

Отже, було передбачено, зважаючи на те, що в травні 2026 року ми відзначаємо 100-ліття загибелі Симона Петлюри, зважаючи на значимість цієї дати, на значимість цієї події, ми передбачали необхідність створити у місячний строк з дня прийняття постанови організаційний комітет з підготовки та проведення заходів до 100-річчя дня пам'яті Симона Петлюри.

І так, перше питання звичайно буде, чи створено цей організаційний комітет. Тому що я впевнений, що якраз організаційний комітет, де будуть входити представники центральних органів виконавчої влади, в тому числі Мінфін, в тому числі Мінкульт, в тому числі Український інститут національної пам'яті, при потребі представники і місцевої влади. Це найкращий майданчик для того, щоб узгоджувати якісь питання і рухатися далі.

Далі мова йшла про те, що в ...місячний строк мало би бути утворено... розроблено і затверджено план заходів до 100-річчя дня пам'яті Симона Петлюри, передбачивши фінансове та матеріальне забезпечення. І відповідно ціла низка заходів, які планувалися, зараз не буду наводити їх перелік.

Наступні питання будуть стосуватися вже місцевої влади, давайте зараз, можливо, пан Іван чи пан Володимир Тиліщак, зупинимось на рівні Кабміну, а тоді перейдемо далі вже до місцевої влади. Наскільки я знаю, мені здається, що хтось з представників Полтавської ОДА ніби присутній в нас на комітеті. Так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, пан Чубенко присутній. Він терпляче чекав. Зараз, зараз, пане Антоне, ми вам теж надамо слово...

ЧУБЕНКО А.Г. Я на місці. Доброго дня!

ПОТУРАЄВ М.Р. ...як тільки перейдемо з центрального рівня на рівень місцевого, регіонального місцевого самоврядування.

Значить, я тут що хочу сказати, колеги, хочу нагадати, що ми ж підвищили статус УІНП, ми про це вже згадали при обговоренні попереднього питання. То тут треба, я думаю, що зараз послухати і пана Івана, і пана Володимира, як там оці от питання не те, щоби розвести, як їм скоординуватися в цьому питанні так, щоби все ж таки на центральному рівні ця річниця сумна, але дуже важлива для нашої країни, була теж відзначена на належному рівні.

Я думаю, що почнемо, може, з пана Володимира, потім передамо слово пану Івану. Отже, Володимир Тиліщак, Український інститут національної пам'яті. Пане Володимире, будь ласка, вам слово.

ТИЛІЩАК В.С. Шановні колеги, ми як інститут працюємо в цьому плані. Ми плануємо проводити наукову конференцію, запланували проведення, створення відеоматеріалу: фільму чи там ролику. Видавничі плани у нас є, в принципі, там збірник документів і популярне видання, в принципі, от виставковий проєкти. Тобто ми, в принципі, в межах тих можливостей і ресурсів, які у нас є, ми працюємо, готові до роботи.

У той же час наразі до нас з Кабінету Міністрів не надходило доручень щодо створення оргкомітету чи надання пропозицій до плану заходів, тому щодо цього я не можу, не маю інформації.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

А отут якраз вже питання до pana Івана. Пане Іване, доручення про створення оргкомітету може бути тільки від вас.

Будь ласка, пане Іване.

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Дивіться, ми зараз, власне ну всі ці оргкомітети, які мали би створитися відповідно до, ну власне, внести винятки в ту постанову, про яку ми з вами знаємо, для того щоб могли створитися оргкомітети, власне, це те, над чим ми зараз працюємо з Міністерством фінансів, щоб це сталося. І як тільки це станеться, то я сподіваюся, що ці всі речі розблокуються, як я вже казав. Очевидно, що коли це рішення було прийнято, то, власне, ще Український інститут національної пам'яті перебував у сфері управління Міністерства культури, тому відповідно справді ці доручення були надані нам, і ми працюємо над тим, щоб ці речі закрити зараз.

Водночас, як ви правильно кажете, в якомусь ідеальному світі нам би здавалося... було би, напевно, гарно, якби ми змогли допомогти інституту, власне, перейняти значною мірою цю роботу з відзначення таких дат, ось. Я не знаю, можливо, ну зрозуміло, що тут є якась частина тяж відповідальності міністерства, і ми в жодному разі не хотіли б її з себе знімати, але тяж не хотілося б перетягувати на себе, знаєте, ковдру в тих питаннях, де лідерство інституту є важливим. От тут я сподіваюся, що ми будемо мати дуже гарну співпрацю, і ті заходи, які мають бути проведені на належному рівні, справді ми зможемо спільними зусиллями провести, я дуже сподіваюся, що тут ми всі маємо однакові позиції.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, власне, пане Іване... Володимир Михайлович, я ж бачу, зараз я передам слово.

Я ж про що, пане Іване, що... знову-таки це не зауваження. УІНП не може створити цю групу організаційно, а ви можете. Тому насправді тут лідерство певною мірою за вами. Тому я і казав про координацію. Хоча вони зараз існують в більш вищому статусі, вже не у вашій сфері, безпосередньо вашого управління, але, знову-

таки, вони у сфері відповідальності віцепрем'єр-міністерки пані Тетяни Бережної. А щодо створення певних організаційних структур, то це якраз міністерство може, вони не можуть. Тому ми розраховуємо на більш таку тісну співпрацю між вами і УІНП.

Володимир Михайлович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, вибачте, буду трішки жорсткішим, але мені виглядає це не на перетягування ковдри, мені трішки виглядає це на футбол. Тобто, інститут, Мінкульт, давайте вже з початком 2026 року трішки більше брати на себе відповідальності. Якщо йдеться конкретно про створення оргкомітету, пане Іване, мене би більше цікавило, на якій стадії рішення Кабінету Міністрів щодо створення оргкомітету. Тому що це має бути рішення, відповідно постанова Кабінету Міністрів. Знову-таки, як людина, яка займалася такого роду рішеннями, про створення такого роду оргкомітетів, на жаль, зважаючи на бюрократичні процедури в Кабінеті Міністрів, це може зайняти досить тривалий час. Тому мені здається, що це абсолютно невідкладно робити зараз, для того щоб не сказати, що оргкомітет створений десь далеко після 26 травня, після цієї річниці. Це перше.

Друге. Ви кажете, що є потреба узгоджувати позицію з Мінфіном. Згоден, але мені здається, що тут ви трішки коня поперед воза поставили, чи воза поперед коня, точніше, поставили, тому що якраз оргкомітет – це хороший майданчик для того, щоб між іншим узгоджувати і питання, які стосуються участі, неучасті Мінфіну в реалізації даного, конкретного проєкту. Урядовий оргкомітет саме тому і потрібний, щоб був майданчик, на якому і Мінкульт, і Інститут національної пам'яті, і Мінфін, і Міносвіти узгоджували якісь свої плани – і, врешті-решт, координували якийсь єдиний план по відзначенню 100-річчя загибелі Симона Петлюри.

І до Володимира Тиліщака. Просив би по можливості, щоб ви вже якось у письмовому вигляді подали плани, які стосуються заходів саме Інституту національної пам'яті, які стосується, власне, цих роковин. Ще раз, це пан Іван і інші, це точно не весь урядовий план, який має бути. Інститут національної пам'яті в даному випадку – це тільки частина робота, яка має робитися. Ми, власне, тому окремо говорили про постанову, тому що ми вважаємо, що значимість цієї дати така велика, що цього не достатньо, щоб це робив виключно Інститут національної пам'яті. Тут, власне, потрібно така кроссекторальна, якщо можна так сказати, робота інших органів, центральних органів виконавчої влади України.

Дякую.

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Якщо можна, я відповім, на якому етапі проєкт...

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Іване, я хотів сказати, пане Іване, це та ж історія. Тобто ми знаємо, що Мінфін труситься за кожним шагом, це ж для нас не є секретом. Але знову ж таки навіть якщо ми кажемо про залучення неурядових

коштів, щоб вони перестали труситись, якщо це вдасться зробити. Але для того, щоб це вдалося зробити, має бути, знову-таки має бути ініціатива від КМУ. Тобто люди мають це зрозуміти, що це просто, не якась приватна крамничка, що це урядова серйозна ініціатива і програма.

І, до речі, я підтримую Володимира В'ятровича, що вони там обов'язково в цьому комітеті урядовому мають бути, тому що вони можуть сказати, окей, це може бути реципієнт, гроші небюджетні, якщо ви їх знаєте, а це не може бути. Ну, щоб теж потім не з'ясувалося, що прикладом ви і ми там разом десь знайшли, значить, якісь небюджетні гроші, а ми не знаємо, куди вони мають бути спрямовані для того, щоб ті чи інші заходи могли бути реалізовані. Бо, наприклад, в УІНП є там певна, значить, експертиза в залученні небюджетних грошей на певні археологічні такі проєкти, скажімо так. Але знов-таки там багато чого потребує таких дійсно рішень не Кабміну, але хоча б на рівні уряду, щоб всі розуміли, що це можна зробити, а це не можна зробити. Це такий коментар, вибачте, трохи розлогий.

Пане Іване, будь ласка.

ВЕРБИЦЬКИЙ І.І. Вибачте, будь ласка. Дивіться, я ж абсолютно як би готовий підписатися під кожним словом пана Володимира. Власне, є відома постанова, яка обмежує створення комітетів, власне, відповідно до постанови Верховної Ради ми зараз вносимо туди зміни. Отримали минулого тижня негативний висновок Міністерства фінансів, цього тижня проводимо з ними узгоджувальну нараду, де, власне, роз'яснюємо їм, що не йдеться про витрачання бюджетних грошей в контексті того, що ми вносимо винятки.

Ми вносимо винятки для того, щоб зробити оргкомітети, а оргкомітети не потребують бюджетного фінансування, і саме святкування буде... може відбуватися чи-то в межах вже наявних коштів, які є, наприклад, на створення контенту чи на якісь інші речі, чи за позабюджетні кошти. І, власне, для того, щоби це все організовувати, нам потрібні ці оргкомітети.

Абсолютно тут я готовий підписатися під кожним словом і це якраз те, що ми намагаємося зробити. Я дуже сподіваюся, що нам вдасться відстояти цю позицію і, власне, ми внесемо ці винятки і відповідно після цього швидко ці оргкомітети утворимо і, власне, та робота, про яку ви кажете, якнайшвидше розпочнеться.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я тільки додам, що, розуміючи якісь проблеми, можливі проблеми із зволіканням роботи уряду, ми, власне, рухалися постановою, постанова, яка є законодавчим актом парламенту, яка є достатньою для того, щоб розпочинати роботу. Тим паче в тій постанові, в додатку тієї постанови, який я цитував, там пункт 4.9 – це вже безпосередні вказівки, що має бути зроблено. Тобто це те, що вже може робитися, навіть не чекаючи на створення оргкомітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно точно, пане Володимире.

І знову-таки, пане Іване, як і в попередньому питанні, якщо треба від нас звернення на прем'єр-міністерку, тим більше, що, спираючись на постанову, тобто на акт парламенту, ми можемо це написати. Сьогодні, скажете сьогодні, що написати, напишемо сьогодні, скажете завтра – напишемо завтра.

Пане Володимире, і далі я хотів би повернутися до Володимира Михайловича В'ятровича, щоб він почав ставити питання до органів місцевого самоврядування.

Пане Володимире.

ТИЛІЩАК В.С. Я коротко в доповнення пана Івана. Пан Іван вів мову про ту давню Постанову Кабінету Міністрів про обмеження використання коштів державного бюджету на відзначення історичних ювілеїв. І, звичайно, без внесення змін до цієї постанови, розширення кола винятків в бюджеті коштує на відзначення заходів буде важко використовувати по прямому призначенню. Але в цій постанові і в тому проекті, який зараз опрацьовується, там внесено кілька важливих річниць, ювілеїв, але коло тих ювілеїв є ширшим насправді і важливим, які не є винятками. І ми протягом року знову будемо стикатися з тим, що у нас будуть обмеження на використання коштів державного бюджету на відзначення річниць, зрештою, як інститут стикався і в попередні роки з цим. Тому тут є такий нюанс, який повинні ми враховувати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

Отже, повертаю слово Володимиру Михайловичу В'ятровичу, і він поставить питання регіонального і місцевого врядування. Будь ласка, Володимире.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Не менш важливо, власне, відзначення цих роковин на місцевому рівні, тому що ми говоримо про одну з найважливіших якраз для Полтавщини дат, тому що ми говоримо про батьківщину Симона Петлюри. І тут дуже багато залежить від активності, результативності, ефективності Полтавської обласної державної адміністрації. Тому що з одного боку ми маємо хороші місцеві громадські ініціативи на кшталт "Місто Петлюри", ми маємо підтримку з боку міської влади, яка готова включитися в підготовку і розгортання акцій, пов'язаних з роковинами загибелі Петлюри, але мені здається, що за минулий рік, на жаль, я не бачив якихось кроків з боку якраз обласної державної адміністрації.

Тим часом в постанові, про яку ми говоримо, в додатку до постанови, про яку ми говоримо, дуже чітко є зазначені зобов'язання, які є перед Полтавською обласною військовою адміністрацією. Прочитую це: "Невідкладно забезпечити виготовлення пам'яток Симону Петлюрі, розробку проекту реконструкції площі та створення відповідного простору згідно з результатами всеукраїнського державного

відкритого архітектурного конкурсу, проведеного у 21-му році. Опрацювати та затвердити обласну програму збереження культурної спадщини Полтавської області на 26-28 роки та прийняти рішення про фінансування з обласного бюджету".

Ми знаємо, що зараз сталися кадрові зміни в Полтавській обласній державній адміністрації. Я сподіваюся, що це добра нагода для того, щоб вже з новими силами і активніше включитися в реалізації вже безпосередньо цієї постанови, і що це вже або почалося, або почнеться найближчим часом, тому що нагадую, ми говоримо про подію, яка має відзначатися вже в травні. Тобто лишилося дуже мало часу, і я би хотів послухати якраз представників обласної державної адміністрації, що зроблено, що планується зробити найближчим часом для втілення і реалізації цієї постанови.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я тоді зараз передаю слово, дякую, пане Антоне, що дочекалися. Пан Антон Чубенко, заступник голови Полтавської обласної військової адміністрації. З нами також на зв'язку представники, і інші представники обласної військової адміністрації, але, пане Антоне, звичайно, вам слово. Ви на початку скажіть, до вас постанова Верховної Ради дійшла зі всіма додатками, власне? Бачили ви той додаток, який окремо присвячений 100-річчю пам'яті Симона Петлюри? Будь ласка, вам слово.

ЧУБЕНКО А.Г. Доброго дня, шановні колеги, шановний пане голово, шановний пане В'ятрович, шановні депутати і присутні! Полтавська обласна військова адміністрація, ви знаєте, чітко виконує всі норми законодавства, зокрема це стосується постанов Верховної Ради, які в даному випадку стосуються відзначення 100-річчя з дня загибелі Симона Петлюри, який є одним із символів нашої держави, я не думаю, що це треба вам пояснювати, всі знаєте.

Полтавщина є попереду всіх інших областей відносно декомунізації і деколонізації, ми провели (*нерозбірливо*) кампанію майже без скандалів, яка стосувалась перейменування вулиць. На жаль, ще є декілька там моментів, пов'язаних з ліченими якимись моментами по перейменуванню, по заміні табличок. Ми в постійній комунікації з місцевими органами влади і, зокрема, з Полтавською територіальною громадою.

Я зазначу, що за проханням комітету і нашою спільною роботою сьогодні на нашому засіданні присутні і в.о. мера Катерина Ямщикова, її заступник, яка відповідає за гуманітарні питання Леся Марталішвілі, наші відповідні департаменти, які відповідають. А також представник Інституту національної пам'яті в Полтавській області Олег Пустовгар. Всі в курсі цієї дати, яка наближається, і ми, в принципі, готові все виконувати.

У нас відбулися

ПУСТОВГАР О. Я тут, я на місці....

ЧУБЕНКО А.Г. Відповідаючи на ваше запитання, чи ми отримали, безумовно, ми отримали, ми над цим працюємо перманентно. Це питання, воно є в строю нашого такого кута на верху піраміди наших сподівань, що ми проведемо все нормально. Всі заходи, які ви зазначили щодо "Міста Петлюри", конференції, спеціальних бібліотечних днів, показів тематичних, вони відбуваються в синергії. Якщо ви сліdkували за нашою роботою, я думаю, що ви сліdkували, то у нас була чудова така подія минулого року, називається форум "Сталеве слово", де три дні в умовах певної таємності відбувався з'їзд всіх тих письменників, які мають військове співування, і в присутності Жадана, інших, де ми надаємо свої майданчики. Тому те, що стосується організаційних форм, у нас немає ніяких в цьому заперечень.

Відносно оргкомітету. Я хочу, пане Іване, записатися, організаційно, якщо можливо, щоб мене включили також, тому що це важливо. Якщо там будуть якісь гроші, на які ми не сподіваємось, то це теж не буде зайвим.

Тепер відносно конкретних пунктів, які не стосуються. Основний пункт, який є зараз в зоні нашої уваги, це встановлення пам'ятника Петлюри біля Алеї Героїв, яка тут встановлена, і біля ОЦЕВУМ, це такий центр дитячої талановитої творчості, де збираються... і немає цьому заперечень уже. У мене були пропозиції відносно того, щоб встановити на головній площі при в'їзді з вокзалу в центральну частину міста на Київській площі, але вона була не прийнята, вирішили робити це більш скромно. І на сьогоднішній день у нас немає ніяких заперечень щодо встановлення цієї пам'ятки біля ОЦЕВУМ на вулиці Соборності.

На сьогоднішній день є, у нас відбулася така фасилітація наших можливостей містом, ми зробили драфт плану відносно встановлення цього пам'ятника. Найближчим часом, я думаю, наступного тижня у нас буде уже офіційна зустріч з новим головою, ви розумієте, що є у нас дуже багато справ, вони стосуються не лише національної пам'яті, але і оборони, і енергетики, і все таке інше, тому він мене і делегував сюди, поки сам не прийшов. Коли у нас буде чітка дорожня карта, то ми одразу її вам надамо, щоб вона у вас була на руках. Це стосується, перше, що ми будемо... виготовляти ми не будемо пам'ятник, там так написано (*нерозбірливо*), але ми будемо щось робити з його проплатою, тому що ми ж самі ж не можемо це зробити. Є заслужений художник України Куц, який робив на Майдані таку ж скульптуру, він є переможцем цього конкурсу, і ми вже з ним цифру уточнили. Я думаю, якщо необхідно, наша фахівчиня з питань охорони культурної спадщини Леся (*нерозбірливо*) розкладе всю повністю калькуляцію по цьому процесу. Змістом зараз Катерина... може підтвердити, ми домовилися, що вони нам землю під цю історію будуть виділяти і благоустрій робити.

Тому такі наші на цю секунду здобутки. Якщо є якісь пропозиції, зауваження або запитання, я із задоволенням на них відповім.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую, пане Антоне. Я думаю...

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, два слова хотів сказати. Що під час розгляду Державного бюджету на 2026 рік, пане Іване, це до вас я кажу, під час розгляду Державного бюджету, проекту Державного бюджету, ще в бюджетному комітеті у мене була джентльменська домовленість з паном Романом Єрмоличевим, який зараз є перший заступник міністра, що ці гроші, невеликі насправді, вони будуть знайдені, знайдені, через бюджет того чи іншого міністерства. У нас там була дискусія з приводу бюджету УІНП і інших наших пропозицій, і тоді вирішили, що ці, скільки там, 7-8 мільйонів, все ж таки держава знайде можливість Полтавській області допомогти з цим питанням.

Просто я до чого, що цей комітет урядовий, він потрібний, пан Антон там потрібний, щоб там на цьому комітеті поставити це питання, вони обіцяли. Вони обіцяли. Бо для нас це було принципове питання під час розгляду бюджету, що питання, зокрема, пам'ятника Петлюрі, не лише належного відзначення на державному рівні і не лише проведення заходів, а, зокрема, питання пам'ятника Петлюрі, для нас, для комітету, було б принципово. Я пішов на цей компроміс, розраховуючи те, що Міністерство фінансів зі свого боку, значить, свої, знову-таки скажу, джентльменські зобов'язання виконало. Це просто, Володимир Михайлович, вибач, це була ремарка просто для пана Івана, щоб він теж знав, бо я не пам'ятаю, по-моєму, пана Івана ще не було тоді на розгляді проекту бюджету.

Володимир Михайлович, будь ласка, повертаю тобі слово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Абсолютно згоден з паном Антоном, що і представника ОДА треба включати до урядового оргкомітету. Тобто це врахуйте, це, безперечно, потрібно. Можу заспокоїти пана Антона, що у нас в постанові не писали про те, що ОДА має виготовити пам'ятник, а невідкладно забезпечити виготовлення пам'ятника. Тобто мова не йде про те, що ви будете його виготовляти. Але, тим не менше, чи є у вас вже якесь уявлення про таймінг цього процесу? Тобто коли, на коли планується виготовлення цього пам'ятника? Чи на коли можна планувати якесь відкриття? Бо ви ж розумієте, що цілком ймовірно, що це може бути і мало би, на мою думку, бути, напевно, один з центральних заходів вшанування 100-річчя загибелі Петлюри ймовірно за участю найвищого керівництва держави. Відповідно щоб вже ми могли якось планувати таймінг цього процесу. Чи є у вас вже відповідь на це питання? А після вашої відповіді я просив би, якщо є на зв'язку, здається, що він був, надати слово з того ж приводу представнику Інституту національної пам'яті в Полтавській області Олегу Пустовгару.

ПУСТОВГАР О. Я тут. Я на місці.

ЧУБЕНКО А.Г. Відповідаючи на ваше запитання, хочу зазначити абсолютно ще раз. Ми з містом в комунікації, тому що земля, вона власність міста. А наша

задача – це пам'ятка відповідно до Постанови Верховної Ради щодо роковин дня загибелі Симона Петлюри. Ми цим займаємось. Там Леся, може, вона включена з нами, відповідь конкретно по цифрах. Тому що вони буквально в суботу-неділю також уточнювали, чи там на п'ятницю, цифри, відносно скільки коштує пам'ятка, є, і це вона, я так розумію, вже уточнена інформація. Нам на сьогоднішній день необхідно зробити деякі зміни до програми, тому що вона є, не те що її треба писати. І ми вже обговорювали це вже з депутатами нашої обласної ради, зокрема з керівником комісії Олегом Діденком. І всі готові включитися в цю роботу максимально швидко. Безумовно наш timeline – це травень місяць, тому що, я думаю, що це реально. Єдине, що ми, ви знаєте, маємо досвід встановлення пам'ятки Сковороди, і там були деякі моменти, пов'язані з тим, що ми в холоди там робили деякі роботи. Зараз мінусова температура це не дозволяє робити, тому прийдеться нам почекати трохи відлиги. Отака відповідь моя.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Антоне.

Володимир Михайлович, Андрій Боблях підняв руку, у нього негарний зв'язок. Тому, Андрій Ростиславович, будь ласка.

БОБЛЯХ А.Р. Я прошу вибачення, що без відео. Добрий день, шановні колеги! Хочу насамперед подякувати пану Антону, що він доєднався в цьому році, тому що в минулому році, коли було звернення від нашого комітету для того, щоб по цьому питанню зустріч була в Полтавській обласній військовій адміністрації, на жаль, керівництво тоді Полтавської обласної військової адміністрації не прийшло на цю зустріч, були лише представники облради, депутати, і був Олег Пустовгар, УІНП. І ви знаєте, з минулого року нічого не змінилося. Те, що сьогодні була доповідь, нічого насправді не змінилося, місто було за те, щоб робити благоустрій ще в минулому році. Місто підтримує цю ініціативу, місто готове доєднатися до цієї ініціативи. І от тільки що було згадано паном Антоном про пам'ятник Сковороді, да не дай боже, щоб у нас зараз відбулося те саме, що було з пам'ятником Сковороди. Тому що на місто поклали всі завдання від обласної ради, перекинули на місто, і місто, у стислі терміни шукали кошти, шукали, от Катерина Леонідівна зараз знаходиться тут, не дасть мені збрехати, шукали меценатів, які ці кошти внесуть, тобто це дуже велика проблема.

Я думаю, і от зараз пан Антон сказав, що в травні місяці готові вийти з ініціативою встановлення, чи, я не знаю, як воно це має бути, чи виділення коштів на виготовлення пам'ятнику. Але ж ми знаємо, що у нас відбулися ще і зміни голови військової адміністрації, і я думаю, я просто не знаю, яка там зараз ситуація, але я так розумію, що голова приведе своїх заступників, і, можливо, це будуть інші заступники вже в травні місяці. Тобто нам потрібно буде вводити в робочу групу ту

людину, яка вже буде, я так розумію, від нового голови, для того щоб він вже відповідав за ті слова, які будуть сказані.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, у мене є пропозиція...

ПУСТОВГАР О. Шановне товариство, можна кілька слів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Олеже, одну хвилиночку, я бачу.

Колеги, є пропозиція така. Якщо ви не проти, уповноважте мене, будь ласка, відправити звернення від комітету на Прем'єр-міністерку з проханням прискорити створення урядового комітету і на нового голову Полтавської обласної військової адміністрації з доведенням основних положень Постанови Верховної Ради України з акцентуванням на тому, що це законодавчий акт, який до виконання, так би мовити, і з пропозицією також створити негайно в найближчий час групу спеціальну робочу на рівні обласної військової адміністрації з вирішенням питання про встановлення пам'ятника і взагалі відзначення 100-річної річниці з дня загибелі, відповідно дня пам'яті Симона Петлюри.

Ви не проти, колеги?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Підтримуємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді, значить, я попросив би, Володимире Михайлович, щоб ви з Тарасом Шамайдою допомогли секретаріату підготувати таке звернення, і щоб вони від нас пішли сьогодні-завтра буквально, я готовий підписати. Значить, знов-таки повертаю...

Зараз пан Олег Пустовгар хотів додати. Будь ласка, пане Олеже. Раді вас бачити.

ПУСТОВГАР О. Шановне товариство, теж радий бачити. Дякую за це засідання. Справа в тім, що якщо ми говоримо про таймінг, то ситуація далеко неоптимістична. Мені здається, що минулий рік ми в плані менеджменту втратили. Справа в тім, що саме рішення про погодження місця пам'ятника Симону Петлюрі було прийнято Полтавською міською радою ще у 2020 році. Наступного року Полтавська ОВА провела конкурс, і місце визначено концептуально – поруч із хатою, де народився і провів дитинство Петлюра.

Тому розмови про щось, і щойно пан Антон чомусь говорив про якесь інше місце, вони не дуже доречні, оскільки це відкидає нас в процесі цьому на кілька років назад.

Тут іде мова про інституційну пам'ять. Тобто мова йде про забезпечення результатів конкурсу 2021 року, до речі, всеукраїнського, який проводили тоді команда Синегубова, Полтавська ОДА і за активної участі Українського інституту

національної пам'яті. Інститут нацпам'яті делегував до цієї конкурсної комісії чотирьох осіб.

Мова йде про те, що наступного вже року Полтавська ОВА розробила проект програми збереження культурної спадщини, і у ній було передбачено кошти, але власне самі кошти після того, як ОВА почала затверджувати бюджет самотужки уже в умовах військового стану, не були виділені.

Тому на тому засіданні ще в травні минулого року пролунала ініціатива про те, що цей процес треба ну якось прискорювати. І Андрій Боблях цілком чітко змалював ситуацію, коли відбулася нарада в Полтавській ОВА і очікувалось, що на ній буде якраз прийнято рішення про дублювання процесу. Тобто попередня програма збереження культурної спадщини завершила свою дію і зараз мова йшла про те, щоб створити нову програму, передбачити той самий пункт і ще в минулому році профінансувати виготівнику відповідні кошти, за винятком створення громадського простору. Виконувач обов'язки міського голови Катерина Ямщикова на тій нараді запевнила, що саме створення простору, це півтора мільйона, готова взяти на себе Полтавська міська рада.

Отже, йде мова, йшла мова про 8 мільйонів. Але за підсумками цієї наради, ну давайте відверто скажемо, жодних рішень не було прийнято, жодних рішень не було прийнято і до цього часу, навіть уже в тому правовому стані, що зараз, що є додаток до постанови, так само цих рішень не прийнято. Тому видається, я повністю підтримую думку про те, що у Всеукраїнський комітет мають увійти перші особи Полтавської ОВА і полтавської міської громади. І зараз, мені здається, що для того, щоб ми по таймінгу встигли цей пам'ятник відкрити хоча б у 2026 році, необхідно просто затвердити цю програму і затвердити уточнення до показників бюджету на цей рік з тим, щоб пам'ятник було виготовлено.

Щодо того, чи це реалістично у травні зробити, то моє спілкування із скульптором Анатолієм Кущем засвідчує, що пам'ятник не може бути зроблений за два з половиною місяці, це дуже складна тема. Ну, можливо, він як герой це і зробить, хоча був час – рік. Тому це може бути і День Незалежності, це можуть бути і інші дати, пов'язані з боротьбою за незалежність у XX столітті. Тому весь рік ми проводимо під знаком Петлюри.

Я думаю, що ми, ну, тепер уже не можемо змушувати скульптора займатися такою пришвидшеною, щоб... від цього не має постраждати сам пам'ятник. Але, може, це я занадто песимістично, і у pana Антона якась більш оптимістична інформація і свіжа комунікація із скульптором, можливо, і справді він встигне до травня створити пам'ятник. Це треба ще тоді з'ясовувати. Але мені здається, що сам підхід же ж... ми ще ж навіть не вийшли на проєкт рішення програми обласної, ще навіть не йдеться про казначейство, про помісячну розбивку цих коштів і так далі.

Тому першим кроком має бути все ж таки ця програма і уточнення показників бюджету, а далі покрокові речі, які добре знають і в департаменті архітектури, і в казначействі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я попросив би pana Тараса Шамайду зв'язатися (в сенсі зв'язатися), вони знайомі з паном Олегом, щоби пропозиція pana Олега оця щодо необхідності якомога скорішого затвердження програми, яку пан Олег зараз згадував, щоб вона увійшла в звернення від нашого комітету, яке ми будемо спрямовувати на Полтавську обласну військову адміністрацію. Може, там якісь інші додаткові пропозиції від pana Олега, бо це дуже слухна історія.

ШАМАЙДА Т.А. Обов'язково. У нас є і в постанові Верховної Ради зазначено, тому звичайно...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пане Тарас.

Колеги, і я, якщо буде згода, від pana Володимира і pana Андрія, значить, думаю, що в цих зверненнях треба наголосити, що ми просимо в зверненні на Прем'єр-міністерку включити до складу урядового комітету народних депутатів України Андрія Бобляха і Володимира В'ятровича, якщо, колеги, є ваша згода на це. Можливо, Дмитра Нальотова. Я не переконаний, що Дмитро ще на зв'язку, він теж від Полтавщини депутат наш. Ну, якщо в нього буде згода. Але pana Андрія і pana Володимира точно.

І так само на рівень цього комітету або групи на рівні області теж включити pana Андрія Бобляха і pana Володимира В'ятровича, якщо ви не проти, колеги. Добре? Щоб це було...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я не проти.

Я хотів відреагувати на те, що сказав пан Олег. Ну, ми розуміємо, що, очевидно, найбільше часу піде просто на фізичний процес виготовлення пам'ятника. І, очевидно, що тут пришвидшення якимось можливе тільки до певної межі.

Я звертаюся до pana Антона, я думаю, що ви би мали бути самі зацікавлені в тому, щоб все-таки пам'ятник, якщо це є реально з фізичної точки зору, було відкрито таки саме до роковин, до травня, до кінця травня цього року. Тому що це дає можливість того, що якраз тоді відкриття цього пам'ятника буде включено в якісь загальнодержавні заходи на рівні керівництва держави. Тому ви би мали бути зацікавлені так само в тому, щоб керівництво держави брало участь у відкритті цього пам'ятника. Це з одного боку.

З другого боку, я б так само хотів звернути увагу на те, що, якщо ми побачимо навіть, що з фізичної точки зору це нереально, неможливо зробити на травень, це точно не має бути для нас підставою сказати, от не встигаємо на травень, тоді

відкладаємо і цього взагалі не будемо робити. Тобто абсолютно підтримую позицію пана Олега, що це мусить бути зроблено цього року. Тобто якщо не травень, то давайте робити, справді, 24 серпня, але точно це має бути 2026 року, і тут жодних виправдань перенесення поза 2026 рік, очевидно, жодні... будуть просто неприйнятними.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це буде ганьба просто для всіх нас, не для депутатів народних або там для Полтавської обласної військової адміністрації, це національна ганьба. Бо ми ж розуміємо, як це буде використано нашими ворогами, що от українці навіть відзначити 100-річчя пам'яті одного із засновників, очільників української незалежної держави, не змогли відзначити.

Значить, пані Єлізавета Богуцька, будь ласка. Будь ласка, Єлізавета.

БОГУЦЬКА Є.П. Добрий день. Я вибачаюсь, може, я пропустила питання ескізу цього пам'ятника. Він вже є, чи його теж треба виготовляти?

(Загальна дискусія)

В'ЯТРОВИЧ В.М. Був всеукраїнський конкурс на вигляд пам'ятника, на місце пам'ятника, так що, якщо вас цікавить, то матеріали можемо надіслати. Так.

БОГУЦЬКА Є.П. Дякую.

ПУСТОВГАР О. І я уточню, що це був конкурс на вирішення архітектурного простору. Тобто мова йде не лише про саму скульптуру, а про громадський простір довкола нього.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це якраз те, що, слава богу, зроблено. Тобто цей етап пройдено, тобто це дає нам можливість трошки швидше рухатися.

БОГУЦЬКА Є.П. Так, тому що я це пропустила і просто подумала, якщо мова йде про два місяці і ще й затверджувати, то це, дійсно, взагалі нереальна річ. Якщо є, дякую.

ПУСТОВГАР О. Сам ескіз і громадський простір підписано Олегом Синегубовим, який тоді очолював Полтавську ОВА, зараз Харківську.

БОГУЦЬКА Є.П. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. І два слова ще додам, не всі, може, знають, Анатолій Куш – це наш видатний скульптор, видатний. Минулого року святкували 80-й ювілей його, я його там і вітав, на міжнародному рівні він визнаний абсолютно. Він автор скульптур, які стоять на Майдані. Тобто пам'ятник його авторства...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пилипа Орлика і багато-багато інших.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, і всіх, і Пилипа Орлика, багатьох монументів національного значення. Якщо пам'ятник його роботи з'являється в Полтаві, то це, дійсно, це і крім постаті самого Симона Петлюри, і ще авторства Анатолій Куша – це робить його дійсно, встановлення такого пам'ятника робить цю подію

національного значення. І самого Анатолія Куща, його день народження святкували в Нью-Йорку і у Вашингтоні в минулому році. Я записував відео спеціально для урочистостей, які були в Сполучених Штатах Америки, і в Європі теж. Він знаний, всесвітньо знаний український скульптор. І те, що він виграв цей конкурс, те, що він розробив пам'ятник, те, що він буде стояти, я переконаний буде стояти у Полтаві, це і Полтаві самій, і Полтавській області це великий плюс, великий плюс.

Значить, от наша знайома пані Катерина Ямщикова, раді вас бачити, як завжди, бачу вашу підняту руку. Будь ласка, вам слово.

ЯМЩИКОВА К.Л. Бажаю міцного здоров'я. Насправді надважливим є питання, яке ви сьогодні...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Трошки голосніше, пані Катерино.

ЯМЩИКОВА К.Л. Не чути?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Погано чути.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, щось мікрофончик. Чутно, але дуже тихо. Чутно, але дуже тихо.

ЯМЩИКОВА К.Л. Насправді, можливо, через те, що паралельно йде кілька нарад, і, на жаль, всі в одній кімнаті.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми чуємо, ми чуємо, так. Чуємо, чуємо.

ЯМЩИКОВА К.Л. Ще раз дуже дякую вам за те, що ви підняли цю тему на такому високому національному рівні, адже особистість насправді видатна. І для нас цінно, щоб і вшанований він був гідно, адже у нас дуже велика кількість місць і локацій в громаді, і точно такому пам'ятнику в місті бути, особливо під час тих процесів деколонізації, декомунізації, які на фоні відбуваються в громаді, коли ми знімаємо пам'ятник, і мають народжуватися пам'ятники нашим українським діячам.

Ще раз наголошую, що все те, що стосується подієвої історії, - це взагалі для нас за честь, що Полтава в увазі в ці дні. Буду вдячна, якщо буде можливість включити до оргкомітету, з задоволення ввійду. У нас є когорта громадських діячів, громадських організацій, істориків, краєзнавців, які зможуть додати цьому контексту дійсно прикладного характеру, і на місці активності будуть різноманітні. Але тема пам'ятника, вона є, я вважаю, основною зараз. Дійсно, підтверджую сказані слова, що Полтавська громада готова бути партнером. Єдине, що треба повне технічне бачення локації, ми готові розглянути його. Рішення, які треба були від міськради по дозвільній історії, ми вже їх прийняли кілька років тому. А станом на зараз головне – зрозуміти все ж таки, який буде хід по виготовленню, тому що ми вже мали минулого року певний досвід встановлення пам'ятника. Насправді ні погода, ні умови, все можливо робити, якщо є пам'ятник. Чим швидше місто отримає технічне завдання по локації, благоустрою, тому що це, можливо, земельні

роботи і благоустрій, підсвітки, бетонні роботи по постаменту і так далі, це найголовніше. Як тільки ми його отримаємо, зможемо його прорахувати для того, щоб з депутатським корпусом все ж таки розглянути тему фінансового характеру. А так по факту готова і далі взаємодіяти. Насправді це, напевно, комітет, з яким міська рада співпрацює найбільше з усіх. І майже кожні три місяці чи пів року ми з вами навіть бачимося і бачимося в Полтаві.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Катерино.

Колеги, я пропоную наразі поки що підвести проміжні підсумки цього обговорення. Пропоную зробити так само, як ми вирішили з питанням по відзначенню 100-річного ювілею з дня народження пана Богдана Гаврилишина, на наступному засіданні комітету, після того, як ми відправимо ці звернення, заслухати і знову всіх запросити. І ми розуміємо, вже там таймлайн, які кроки і так далі.

По зверненням ми вирішили, по змісту вирішили. Пан Тарас Шамайда це все, як завжди, професійно гарно ефективно скоординує. Звернення відповідно від нас підуть.

Пане Іване, я думаю, що воно ж не завадить, правильно, якщо по Петлюрі вже піде. А по Гаврилишину ви нам скажете, коли там і що там по змісту, щоб ми вас теж підтримали, щоб ми синхронно рухалися. По Петлюрі не можна відкладати, ви ж бачите, що час іде, і його обмаль, зовсім не залишається.

Отже, колеги, давайте поки на цьому поставимо три крапки. На наступному засіданні комітету повернемося до цього.

Перед тим, як завершити, питання по Дню музики, очевидно, будемо розглядати на наступному засіданні, бо Олександр Санченко у дорозі і вже не може бути далі присутнім, а він доповідач, він ініціатор цього рішення.

Єдине що, у мене питання, поки ми не закрили засідання, Володимир Михайлович, і пан Тарас Шамайда (відключився), може, секретаріат, скажіть, будь ласка, колеги, законопроект 14... Дякую. Законопроект 14353 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою, він у нас, ми там перші чи ми там другі, хто мені підкаже? Бо мене питає пані Ірина Верещук, яка від Офісу Президента курує це питання, і хотіли би, щоб він якомога скорше потрапив би до Верховної Ради.

БАБЕНКО В.О. Ми там перші.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми там перші.

БАБЕНКО В.О. Ми перші.

ПОТУРАЄВ М.Р. Коли ми його можемо розглянути?

ШАМАЙДА Т. Дивіться, це перший Комітет гуманітарної, але це непросте питання, тобто там за основу його, звичайно, можна прийняти, але потім його треба дуже скорочувати, скажемо так, цей законопроект.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я ж не проти, пане Тарасе, у нас завжди такі питання потребують максимального обговорення.

Колеги, ми можемо з вами домовитися, що ми його на найближчому засіданні комітету розглянемо, цей 14353? І давайте тоді теж зберемо профільний підкомітет або робочу групу, щоб ми проговорили. Пане Тарасе, тоді, значить, зауваження, відповідно, Володимир Михайлович, да, щоб ми проговорили перед комітетом, але на найближче засідання комітету, щоб ми винесли. Добре? Щоб ми не дуже його відкладали. Але перед тим, як розглядати на комітеті, щоб ми мали вже там спільне бачення, як ми будемо далі рухатись, які зміни будемо, ну, попередньо вносити, можливо, між першим і другим і так далі. Добре, колеги? Немає заперечень? Все. Дякую.

Тоді, власне, зараз я перевірю, але мені так здається, що ми вичерпали питання порядку денного на сьогодні. Одну хвилиночку, перевіряю. Ну так, ми ці питання пройшли.

У нас єдине, що залишалися певні питання до Київської міської ради, Київської міської державної адміністрації і, можливо, Київської військової адміністрації з приводу теж 100-річчя пам'яті Симона Петлюри, але я пропоную тоді їх перенести на наступне засідання, ми багато, я думаю, плідно з вами відпрацювали питання по Полтаві і Полтавщині, тоді продовжимо це обговорення на наступному засіданні комітету.

Колеги, на цьому порядок денний вичерпаний. Я дуже вдячний всім за роботу. Бажаю всім за можливістю спокійного дня, і щоб тепло хоч якесь було у ваших оселях.

На цьому дякую.

До зустрічі у Верховній Раді, до зустрічі на засіданнях комітету. Дякую.

До побачення.